



Светът след 2000 година

Задълбочаваща се икономическа криза. Изблик на насилие и необузdana престъпност. Ужасяващи етнически и религиозни конфликти. Катастрофално състояние на екологията. На този фон астролози и различни самозвани месици обявяват края на света през 2-хилядната година.

Наистина ли светът ще бъде унищожен и дали това ще стане, когато часовникът отмери последните секунди на 1999 г.?

Книгата дава отговор на всички тези въпроси, като използва най-авторитетния източник на информация - Библията.

Екип от квалифицирани социолози, психолози и богослови разглеждат основните тенденции в съвременния свят и анализират свързаните с тях библейски пророчества. Неоспоримите научни факти и доказателства и тяхното тълкуване, основаващо се на ученията на Свещеното писание, отговарят на тревожните търсения на интелигентния съвременен човек и посочват единствения възможен изход.

СВЕТЪТ СЛЕД



2000

ГОДИНА

Кай Арасола, д-р по теология, Упсала
Райндър Брунсма, бакалавър по теологичните науки
Джонатан Галахър, д-р по философия, Сейнт Андрюс
Дейвид Маршал, д-р по философия, редактор
Ян Паулсен, д-р по теология, Тюбинген
Кай Педерсен, д-р по философия, университет „Андрюс“
Олави Рух, пастор, редактор
Робърт Съридж, бакалавър по изкуствата

Светът след 2-хилядната година

*Библията говори за бъдещето
на нашата планета*



Издателство НОВ ЖИВОТ
София, 1993 г.

Съдържание

Предговор от финландските издатели	5
1. Планетата в опасност (Дейвид Маршал)	6
Игра с огъня	6
Петно замърсена вода	7
Киселинен дъжд	8
Прекалено много гърла	8
Наистина ли Земята става по-топла?	9
Кое причинява затоплянето на Земята?	10
Какъв ще бъде ефектът от затоплянето на климата?	10
Предстояща опасност за Земята	11
Изхвърляне на въздушни замърсители	12
Някои данни за световната екология	13
2. Бъдещето (Олави Рух)	14
Футурология	14
Някакви нови положителни тенденции?	16
Златен век или ново Средновековие?	17
3. Религията: най-голямата сила (Робърт Сърдидж)	20
Юдаизъм	21
Хиндуизъм	22
Будизъм	23
Ислям	25
Възникване на нови религии	26
Религии и бъдеще на света	27
<i>Специална статия 1</i>	
С какво християнството е по-различно (Ян Паулсен)	29
4. Защо има толкова много църкви? (Робърт Сърдидж)	32
Защо има толкова много църкви?	32
Религиозни основания	33
Исторически причини	33
Библейски основания	36
5. Може ли да се има доверие на Библията? (Дейвид Маршал)	38
Откритията край Мъртво море	38
Откритието на един живот	39
Лопатата на археолога потвърждава достоверността на Библията	41
Вестите на Библията	42
6. Окаяността на земята (Райндър Брунсма)	43
Перспективи за мир	44
Как другата половина умира	45
„Ще бъдат... невъздържани“	46
Морални проблеми	47
Крайното решение	48

© Copyright 1992 by Finland Publishing House Kirjatoimi,
P.O. Box 94, 33101 Tampere, Finland

© Превод от английски Емануил Георгиев

<i>Специална статия 2</i>	
Законът на живота (Кай Педерсен)	50
7. Има ли надежда? (Кай Арасола)	52
Надежда в един безнадежден свят	52
Защо безнадеждност?	53
Надежда за отделния човек	55
Принципът на надеждата	55
Човекът пред прага на вечността	56
Надеждата за света	57
Солидно основание на човешката надежда	58
<i>Специална статия 3</i>	
Човекът от Назарет (Кай Арасола)	59
Основният източник на информация	59
Празната гробница	61
Космически измерения	61
Човекът от Назарет	62
8. Единствената надежда за света (Джонатан Галахър)	64
Най-великата истина	64
Единствените думи на надежда	65
Защо?	65
Избавление от небето	66
Кога?	67
Как?	68
Избледняващи надежди и мечти	69
<i>Приложение към глава 8</i>	70
Второто идване на Христос	70
Знамения за второто пришествие	70
Начинът, по който Христос ще се завърне	71
Какво се случва при пришествието	71
<i>Специална статия 4</i>	
Защо Исус не е дошъл още? (Ян Паулсен)	73
9. Славният бъдещ свят (Олави Рух)	76
Зверовете идват	77
Вест на предупреждение за всички народи	79
Кулминацията	80
Последният съд	81
Бъдещето	82
Поканата на Царя на царете	83
<i>Специална статия 5</i>	
Светият град Ерусалим (Олави Рух)	85
<i>Специална статия 6</i>	
Последните язви	86
<i>Специална статия 7</i>	
Видение за Новия свят (библейски текстове)	88

Предговор

Двехилядната година ще настъпи съвсем скоро. Има ли нещо многозначително и съдбоносно в нея? Какво ще стане, след като отmine?

Известна е сентенцията за двата вида хора - оптимисти и реалисти. Можем ли да гледаме с надежда към бъдещето, след като сме изправени пред такива факти?

Тези са някои от въпросите, които разглеждаме в книгата „Светът след 2-хилядната година“. Няколко автори са дали своя принос, за да може да се представи по-широка перспектива и разнообразие от гледни точки.

В първа глава е разгледана екологичната криза - заплаха за планетата. Какви ще бъдат последиците от парниковия ефект? Защо водите се вгорчават, а рибата измира?

Във втора глава се спираме на различни сценарии за бъдещето и питаме: Възможно ли е то да се предскаже с известна степен на точност?

Футуролозите виждат знаци за световно религиозно съживление, възкръсване на религията. Направен е преглед на световните религии и е зададен въпросът: Защо християнството е по-различно? Защо то има толкова разновидности?

Църквите се позовават на Библията, но може ли да ѝ се има доверие? Посочен е нейният произход и са разгледани доказателствата.

Окаяността на Земята - поглед към всички проблеми, като войни, глад, бедност, болести и вълна от престъпност. Възможно ли е да има мир и изобилие? Възможно ли е да премахнем глада и бедността и да основем справедливо общество?

В книгата се поглежда назад, две хиляди години назад във времето - раждането на едно бебе във Витлеем. Какво значение за третото хилядолетие има животът на един човек, роден преди 2000 години?

Милиони хора в наше време вярват, че този човек бе разпънат на кръст, погребан и възкресен, а също така, че ще се върне със сила и слава. Оправдана ли е тази вяра? Има ли причини да вярваме, че второто пришествие може да бъде реалност?

Последната глава се състои от добри вести. Нещо повече: велики, невероятни вести. Може би най-добрата вест, която някога сте чували. Вестта за света след 2-хилядната година.

От финландските издатели

Планетата в опасност

Град в Източна Европа. Гора от високи мръсни комини, бълващи големи облаци от пушеци с шоколадов цвят. Пушеците падат под формата на корозиращ прах или киселинен дъжд върху старинния градски център. Внушителни статуи и стари сгради се разпадат под напора на химическия вятър.

Източна и Централна Европа. Цели долини са потънали в кафявата мъгла, под която лежат езера без риба, умиращи гори, почернели градове.

Замърсяването на природата не само намалява КАЧЕСТВОТО на живота, но и силно намалява самия живот. Поне един от всеки 17 унгарци умира от болести, причинени от замърсяването на околната среда. В Лайпциг средната продължителност на живота е със шест години по-малка, отколкото за Германия като цяло. В намиращия се наблизо Еспенхайм четири от всеки пет деца развиват хроничен бронхит или сърдечно заболяване, преди да са достигнали седемгодишна възраст. Причината? Този кафяв облак над главите, произлизащ от електроцентралите, използващи въглища.

Журналист, който работи за сп. „Тайм“, призна в статия, че никога не е осъзнавал колко скорошен е екологичният колапс до момента, когато посетил Южна Полша и Северна Чехословакия. Над област с форма на триъгълник от неколкостотин квадратни мили непрестанно висял облак от химически емисии, получен от заводи, мелници и електроцентрали, използващи лигнитни въглища. Химическият облак бил толкова тежък и непроницаем, че и най-светлият ден приличал на вечерен здрач.

Игра с огъня

В продължение на два месеца небето над Западна Бразилия бе черно ден и нощ.

Това бе най-големият огън, който човечеството е виждало някога. Горяха огромните гори на Амазонка. Гориста област, произвежда-

ща дъжд и с големината на Британия, се превърна в пепелище. Черно було от пушек покриваше небето подобно на радиоактивен облак след ядрен апокалипсис. Тъмнината над Порто Вело бе толкова гъста, че легицето трябваше да бъде затворено. Седмици наред нямаше полети от и за града.

Бедствие с невероятни размери. Бедствие, за което обаче изцяло бе виновен човекът. Огънят бе умишлено запален от хора, занимаващи се с развитието на инфраструктурата на страната:

Вече нямаше нужда от булдозери, които да повалят дървета; проблемът бе решен с огън. Огненият ад закри небесата. Гореше толкова голяма област, че пожарът можеше да се наблюдава от космоса. Амазонските гори се разпростират на 2.7 милиона квадратни мили. Обхващат още осем страни освен Бразилия. Площта е равна на 90 % от територията на САЩ. В един типичен отрязък от четири квадратни мили има 750 дървесни видове, 125 вида животни, 400 вида птици, 100 вида влечуги и 60 вида земноводни. В тези гори има най-голямото в света разнообразие от флора и фауна.

Сами по себе си Амазонските гори са самоподдържаща се екосистема, която може да съществува безкрайно. От нея не може да се получи добра земя за обработване. Точно това обаче възнамеряват да правят с прочистената област. Пасища за крави, с които да хранят неутолимия западняшки апетит за пържоли и бургери.

Същите сцени се повтарят година след година, и то не само в Бразилия.

Петно замърсена вода

На 22 септември 1989 г. два петролни танкера се сблъскаха близо до естуара Хумбер. Вятърът отнесе голямото мазно петно в посока към бреговете на Норвегия...

Само един от стотиците примери за разливане на петрол.

На 21 май 1990 г. подобен инцидент доведе до замърсяване на бреговете на Западна Англия.

Близо до град Принс Уйлям Саунд в щата Аляска бавноподвижният танкер „Ексън Валдес“, изпълнен до краен предел с петрол, си проправяше пътя през ледените късове, когато внезапно стана аварията - точно 27 минути след полунощ на Разпети петък, 1989 г. Единадесет милиона тона галона петрол се изляха в богатите на риба води,

унищожавайки животинския свят на площ от 1000 квадратни мили. През следващия един месец бяха открити и спасени 29 725 морски птици, както и 130 плешиви орли, 927 видри и 16 сиви кита. Истинският размер на унищожението ще проличи едва след години.

Киселинен дъжд

Космическият кораб „Аполо 8“ направи снимки на земната повърхност, които показаха невероятно замърсяване на въздуха над големите градове. Най-тежко бе положението в Осака и Токио, където всеки месец падат по 35 тона мръсотия на квадратен километър. В кафенета и по магазини монетни апарати дават кислород на клиентите, които чувстват, че ще припаднат.

Емисиите от въглероден двуокис и сяра, изхвърлени във въздуха от различни производства в Северна Европа, стигат до Швеция. Те правят дъжда в някои части на страната по-киселинен и от Кока Кола.

Канадците са правили многократни оплаквания от причинените от американските заводи киселинни дъждове, които унищожават кленовите им дървета. Според някои скорошни разкрития американските дипломати преминават през специален курс на обучение за спорове на екологични теми с канадците. Осемдесет и два процента от дърветата в Квебек показват признаци на замърсяване. На кленовото дърво му трябват пет години, за да умре.

Разбира се, вредата от киселинния дъжд не се ограничава само до кленовите дървета. Засегнати са ВСИЧКИ видове дървета в много страни по света.

Възможно е да се поставят филтри в заводите и електростанциите, изпускащи сяра, превръщаща водата в киселина, но това е много скъпо и затова не се прави.

Прекалено много гърла

Според мнението на някои хора прекаленото замърсяване на околната среда ще унищожи живота на земята. В много части на света вече се виждат последиците.

Нагледен пример е Мексико сити. До центъра на града се намира голям площад, а наблизо - квартал с прашни улици, покрити с дупки. Това е един тъжен свят, потънал в сянка, далеч от нещата, които

правят живота привлекателен. Къщи с по десет стаи оформят големи квадрати с вътрешни дворове. Във всяка стая живее по едно семейство, а всяко семейство е най-малко петчленно. Единствените тоалетни - по 2 на 100 души - се намират във вътрешния двор. Миризмата на мръсотия и канал предизвикват стомашно повдигане у всеки минавач. Някои обаче смятат, че живеещите там са щастливици.

В бордеите от предградията на града десетки хиляди човешки същества живеят в колиби, направени от картон. Само някои от тях имат алуминиеви покриви. Няма течаща вода и хигиена. Боклуци и човешки нечистотии са струпани на камари. Плъховете се разхождат свободно като домашни животни.

Населението на планетата се увеличава в геометрична прогресия, а природните ресурси - в аритметична.

Експертите смятат, че жизненият стандарт на бедняците в Мексико сити е указание за нещата, които голяма част от населението на планетата може да очаква в десетилетията преди онова, което се нарича „Точка на изчезване на цивилизацията“.

Точка на изчезване? Това е моментът, от който планетата няма да може да поддържа живота.

Наистина ли Земята става по-топла?

През последните сто години температурата на нашата планета се е повишила значително, като по-голямата част от повишението се е получило през последното десетилетие.

През същия период има увеличение на валежите в по-високите географски ширини, но за сметка на това в субтропиците все по-често има суша.

Шестте най-топли години в низходящ ред на температурата са: 1990, 1989, 1988, 1987, 1983, 1981, 1986. Най-студената година от миналото десетилетие (1985) бе по-топла от всички години в периода от 1930 г. назад до изобретяването на термометъра.

Вече се чувства влиянието от глобалното затопляне. Суши, наводнения и чудовищни по своята сила урагани.

Кое причинява затоплянето на Земята?

Парниковият ефект се причинява от натрупването в атмосферата на въглероден двуокис и други газове, задържащи топлината, която би трябвало да се излъчи в космоса. Тези газове се наслагват поради начина на живот и естеството на работата ни в заводите или в селското стопанство.

Въглеродният двуокис се получава там, където се използва т.нар. фосилно гориво (въглища, петрол, природен газ), а също и в резултат на изгарянето на тропическите гори. Хлор-флуор-въглеродите, печално известни като газове, унищожавачи озонния слой, също са сред виновниците за парниковия ефект.

Те затоплят земята, защото допускат слънчева енергия през себе си до повърхността на планетата. Така са прозрачни за слънчевата светлина, както стъклата в парника. Слънчевата енергия нагрява земната и морската повърхност, които от своя страна също излъчват топлина. Но повърхността на Земята е много по-студена от повърхността на слънцето. Излъчващата се от нея енергия не е под формата на видимата светлина, а е невидимо инфрачервено излъчване. „Парниковите“ газове поглъщат инфрачервеното излъчване и задържат топлината.

Ако в атмосферата нямаше въглероден двуокис и водни пари, земната повърхност би била с 30 градуса по-студена и планетата би била безжизнена и заледена. Затова ЕСТЕСТВЕНИЙТ парников ефект и нещо добро, но човешката дейност го е превърнала в бедствие.

От времето на Индустриалната революция количеството въглероден двуокис в атмосферата се е увеличило с 20 %. Оттук идва и затоплянето. Прогнозите за потреблението на енергия (и следователно изпускането на газове) показват, че до 2030 г. увеличаването на температурата с 3 градуса е неизбежно и тази тенденция ще се запази.

Всички са единодушни, че това ще има катастрофални последици.

Какъв ще бъде ефектът от затоплянето на климата?

Един от очевидните ефекти ще бъде топенето на ледовете около полюсите и повишаването на морското равнище. Това явление вече причинява големи наводнения в някои части на света, например Бан-

гладеш и Судан. Стотици квадратни мили от равнинната земя в Европа ще останат под водата.

Друга последица е непостоянният климат и ужасните урагани.

Учените предвиждат, че климатът в света ще се затопля и в географските ширини близо до полюсите ще става много по-топъл от обичайното, докато промените в температурата на тропиците няма да бъдат така големи. Земята във вътрешността на континентите ще стават все по-сухи през лятото, а в същото време до крайбрежието ще има все повече валежи поради влагата, изпаряваща се от моретата и формираща облаците. Бурите ще стават нещо обичайно и ще са толкова по-силни, колкото повече вода се изпарява.

Ефектът от земното затопляне върху страните от Третия свят е и ще бъде катастрофален.

Един по-топъл свят би довел туристическата индустрия в Европа до пълен хаос. Може да се стигне до там, че Коста Брава и Коста дел Сол да останат под водата!

Повечето страни от Европейската общност са развили стратегически производства близо до морето. Тези гигантски индустриални комплекси ще бъдат поставени на голям риск. Първо, от надигащото се море; и второ, от вторичните ефекти като корозия, причинена от морската вода, намаляване на водоизточниците на питейна вода и загуба на пристанищни съоръжения. В много къси срокове глобалното затопляне ще постави непоносимо бреме върху световната икономика. В дългосрочен план може да се стигне до унищожаване на цялата международна икономическа система.

Предстояща опасност за Земята

Облаци от отровен пушек. Почернели градове. Милиони тонове от серен двуокис в атмосферата. Пушеци с кафяв цвят, затъмняващи слънцето посред бял ден. Пламнали гори. Киселинен дъжд. Прекомерно замърсяване на околната среда.

Всички тези явления са взаимно свързани. Планетата е една голяма екосистема. Система, от която ТИ си част. Земята е в опасност. ТИ си в опасност... Вече живееш в условията на парниковия ефект...

Земята умира. За да бъдем по-точни, трябва да кажем, че ние я убиваме. Умъртвяват я притежателите ѝ, които я обичат. Убива я човеш-

кийт стремеж към забогатяване. Богатите са изправени пред един обезпокоителен факт - наследяват Земята, а тя им отмъщава.

И така, какъв ще бъде светът след 2-хилядната година?

Има ли надвиснал екологичен апокалипсис? Или все още има възможност за разрешаване на световните проблеми?

Възможно ли е да знаем какво предстои?

Ваше задължение е да разберете!

Таблица 1

Изхвърляне на въздушни замърсители

Държава	Азотни окиси	Серен двуокис	На единица БНП ¹
	<i>хил. т</i>	<i>хил. т</i>	<i>г</i>
Изт. Германия	708	5 258	35
Чехословакия	950	2 800	32
Полша	1 550	4 180	27
България	150	1 030	24
Румъния	390	1 800	23
Унгария	259	1 218	21
Съв. съюз	4 510	18 584	12
Обед. кралство	2 480	3 664	8
САЩ	19 800	20 700	8
Зап. Германия	2 860	1 300	4
Швеция	390	214	3
Франция	1 615	1 226	3

¹ Брутен национален продукт.

Таблица 2

Някои данни за световната екология²

Горите

Всяка година горите намаляват със 17 млн. хектара - площ с размерите на Австрия. Горите биват прочиствани, за да се получи обработваема земя и за дърводобив. Унищожаването е много по-бързо от естествената възвръщаемост. Замърсяването на въздуха и киселинният дъжд стават все по-осезателни във всички континенти.

Земята

Широко разпространено е влошаването на качеството на пасищната земя особено в страните от Третия свят, Северна Америка и Австралия

Климатът

Количеството въглероден двуокис, основният газ, създаващ парниковия ефект, се увеличава с 0.4 % годишно. Това се дължи на унищожаването на горите и изгарянето на въглища, петрол и природен газ. Рекордно горещите лета от 80-те години могат да бъдат надминати през 90-те.

Качеството на въздуха

В стотици градове замърсяването на въздуха е с такива размери, че здравето на хората е застрашено.

Растенията и животните

С увеличаването на броя на хората на планетата силно намалява броят на растителните и животинските видове. Унищожаването на околната среда намалява биологичното разнообразие на Земята. Загубите могат да станат още по-големи в резултат на изтъняването на озонния слой и повишаването на температурите.

² Данните са взети от Уърлдуюч институт, състоянието на света за 1991 г.

Бъдещето

От бъдещето става голям бизнес. Винаги е било така. Всеки иска да знае какво ще стане.

Астролози, гледачи на ръка, медиуми, магьосници и шамани ВСЕ ОЩЕ предлагат своите услуги и намират все по-голяма публика, желаеща да се възползва от тях! Всъщност астролозите са много повече от астрономите!

Преди 400 години френският астролог Нострадамус записал своите предсказания за бъдещето. Повечето били двусмислени и можели да имат различни тълкувания. Едно от тях обаче било съвсем конкретно. Нострадамус предсказал, че през 1999 г. ще започне голяма световна война. С приближаването на 1999 г. интересът към писанията на Нострадамус се засилва.

Джийн Диксън твърди, че е предсказала убийствата на Джон Кенеди и на Мартин Лутър Кинг. В първата си книга тя посочва, че през 1962 г. в Близкия изток се е родило дете, което ще постигне световен мир до 1999 г. Във втората си книга авторката променя мнението си. Детето нямало да бъде избавител на света, а пророкуваният в Библията антихрист! В третата си книга влиза „в крак“ с Нострадамус. През 1999 г. щяла да започне голяма ядрена война.

Предсказанията на астролози и медиуми са интересни и понякога плашат. Но кой може да им вярва! Кой може да вярва на хора, които толкова често примесват фактите с научната фантастика и непрекъснато променят възгледите си?

Футурология

Гадателите са срещу нея. Имат си съперник. Конкуренцията идва от новата научна дисциплина футурология - изследване на настоящи тенденции с цел да се направят прогнози за бъдещи развития.

Футурологията, разбира се, се занимава с вероятности. Никой не знае бъдещето със сигурност, заявява Алвин Тофлер в книгата си

„Бъдещият шок“. Но изявленията на футуролозите звучат много правдоподобно. Римският клуб е международна организация на бизнесмени и политически ръководители. В един от нейните доклади - „Граници на растежа“, са използвани компютърни предсказания, за да се изготвят препоръки в глобален мащаб. В доклада се препоръчват: нулев растеж на населението, постоянна величина на индустриалното производство, засилен контрол върху замърсяването на околната среда и преработка на отпадъчни продукти. В американския правителствен доклад за президента, озаглавен „СВЕТЪТ ПРЕЗ 2-ХИЛЯДНАТА ГОДИНА“, се споделя същата тревога. В един скорошен доклад за Римския клуб се предлагат няколко решения за постигане на система за глобално вземане на решения. Едно от тях е ООН да учреди Съвет за сигурност по екологичния контрол.

Проблемите на околната среда могат да оформят бъдещето на света повече от всичко друго. Ето защо Генералният секретар на ООН помоли Харлем Брунтланд от Норвегия да председателства специална Световна комисия по околната среда и развитието. Общото събрание на ООН поиска от тази комисия да приготви дългосрочна стратегия за екологията, за да може до 2-хилйадната година сегашните тенденции да се променят. Докладът на тази комисия „Нашето общо бъдеще“ е изключително разумен и обнадеждаващ.

Какво бъдеще предсказват учените? Ще загине ли човешкият род в собствените си отпадъци, или ще изградим свършено нов свят на базата на новите технологии? Какво бъдеще ни чака, мрачно или светло?

Отговорът е: И ДВЕТЕ. От една страна изгледите за технически прогрес са много добри. От друга - съвсем малка е вероятността човекът да ги използва за добри цели. Даниел Бел резюмира отговора в едно изречение: „Единственото предсказание за бъдещето, което може да се направи със сигурност, е, че правителствата ще имат повече проблеми, отколкото са имали в който и да е отминал период от историята“¹.

В книгата си „Седмият враг“ Роланд Хигинс - от много години член на британския дипломатически корпус, разглежда човешкия фактор в глобалните кризи. „Ние и децата ни сме изправени пред свят на увеличаващо се объркване и ужас. Следващите 25 години, а може би и следващото десетилетие, ще донесат глад на стотици милиони хора и размирици, и войни за повечето от нас.“

¹ Toward the Year 2000, p. 7.

Според анализа на Хигинс над човека са надвиснали шест големи заплахи. Пренаселеност, глад, недостиг на природни ресурси, замърсяване на околната средна, ядрена война, излизане на технологиите вън от контрол. „Теоретично погледнато - пише Хигинс, - тези шест предизвикателства не са съвсем предстоящи, но имаме ли времето, волята или способността да се организираме?“

Някакви нови положителни тенденции?

Джон Найсбит и Патриша Абърдийн в своята книга бестселър „Мегатенденции 2000“ отговарят с едно ясно „да“. Книгата започва с обнадеждаваща нотка за бъдещето: „Стоим пред прага на нова епоха“.

Авторите посочват положителните промени в света през 90-те години. „Студената война приключи в последната година на 80-те и надпреварата във въоръжаването бе забавена, а може би и спряна. Следвоенният период на национализъм и идеологическа студена война завърши, започна нова ера на международно сътрудничество. Изкуството процъфтява по целия свят. Налице е международен стремеж за опазване на околната среда. Бившите комунистически страни експериментират с демокрацията и пазарните механизми.“²

Дали оптимистичната картина от „Мегатенденции“ изглежда реалистична сега? Уважаваме авторите за това, че са позитивно настроени. Наистина необходимо е да имаме положително отношение към човешките проблеми. Не бива да губим надеждата си за бъдещето, но съвременният свят оправдава ли описания от тях слънчев сценарий за бъдещето? Или може би те са оптимисти поради погрешни разсъждения?

Оптимизмът сам по себе си не е достатъчен. Прочетете това изказване: „След десет години ще бъде възможно да се установи рай, в който всяко човешко желание ще бъде задоволявано без труд или пари. Този рай ще бъде с преобразена природа и всяко човешко същество ще може да живее в дворец, в който има толкова богатство и се произвежда толкова много за една година, колкото е било произведено за хиляди години“.

Това оптимистично предсказание е било направено през 1842 г. от Дж. А. Етслър в книгата „Рай за човека без труд благодарение на

² Megatrends 2000, by John Naisbitt & Patricia Aburdene (William Morrow and Company, Inc. New York), p. 14, 15.

силите на природата и машините“. Основание за тези фантазии дала конструираната от Джеймс Уот парна машина и започналата от нея Индустриална революция.

Парната машина е била нещо важно, но не е ли прекалено преждевременно това оптимистично изявление? Кой може да гарантира, че съвременните „пророци“, които разчитат на модерната технология за едно утопично бъдеще, ще бъдат по-точни в своите предсказания?

Истината е, че авторите на „Мегатенденции 2000“ поставят надеждите си на човека. Човечеството, твърдят те, няма да бъде избавено или да му бъде помогнато от някаква външна сила. „Макар че ще бъдем водени от една нова духовност, отговорът ще трябва да дойде от нас.“³

Трябва обаче да ги попитаме: Защо? Какви основания имаме да се уповаваме на човека? Ако разчиташ на себе си, на какво ще разчиташ, когато издъхваш?

Сблъскваме се с проблем, на който и най-оптимистичните футуролози не са намерили разрешение, основаващо се на наука и технологии. „Мегатенденции 2000“ ни предлага две възможности за бъдещето: апокалипсис или златен век. Твърдят, че ще е златен век. Защо?

Златен век или ново Средновековие?

Ако предпочитате златен век, колко време искате той да продължи?

Сто години? Или цяла вечност?

Втората възможност е нещо, което футуролозите не могат да предложат. Прогресът в медицината или в научните технологии не могат да предложат на вас, на децата ви или дори на внуците ви безкраен живот.

Заговорите ли за вечен живот, вие се прехвърляте в сферата на религията. Според „Мегатенденции 2000“ едно от най-важните явления, наблюдавано пред прага на 21 век, е религиозното съживление.

В последната си книга „Мощта на махалото“ Алвин Тофлър се изказва за религията като за един от основните фактори на световния ред. Говорейки за възкресението на религията, Тофлър първо споменава Аятолах Хомейни. „Налагането на законите на религията над държавата напомня за доктрината, поддържана от средновековните па-

³ Ibid., p. 17

пи по време на вековния конфликт между църква и държава.“ След това дава друг пример за съживлението в религията: „Нещо съвсем различно е растящата световна сила на католическата църква. Папската дипломатия започна да се намесва в политиката на страни от Филипините до Панама. Ватикански дипломат твърди, че неотдавнашните промени в цяла Източна Европа са били до голяма степен осъществени под влиянието на папа Йоан Павел II“⁴.

Тофлър одобрява по принцип употребата на сила от страна на папата: „Папата не е фанатик и се стреми към контакти с други религии. Обявява се против етническите насилия“⁵. Въпреки това писателят открива в призива на папата за „християнска Европа“ „ехо от далечното минало“, от епохата, когато в Европа не е имало „здравословна дистанция между църква и държава“, т.е. религиозна свобода.

В края на книгата Тофлър предупреждава света за заплахата от връщане към Средновековието. Според него, когато желаят да се разпространят по целия свят, религиите могат да се окажат съвместими с демокрацията. „Несъвместими са онези религии (и политически идеологии), които съчетават тоталитаризма с универсализма... В някои от най-бързо растящите и мощни религиозни движения в съвременния свят има точно такава фатална комбинация.

Те са решени да получат власт над живота и умовете на цели народи, континенти и дори на самата планета. Желаят да наложат управлението си във всеки аспект от човешкия живот. При удобен случай искат да получат държавната власт и да премахнат дадените от демокрацията свободи. Това са силите, стремящи се към ново Средновековие.“⁶

На въпроса: „Как е възможно светът да върви към всеобщо потъпкване на човешките права?“, Тофлър споменава като една от възможностите „църковната държава“. В името на някакво общо благо или за да се спаси човечеството от унищожение е възможно да възникне необходимостта от потискане на човешките права и свободата на религията.

„Трудно е да си представим такава държава - признава той - освен може би като резултат от някоя криза или трагедия, екоспазъм, съче-

⁴ Powershift: Knowledge, Wealth, and Violence at the Edge of the 21st Century, by Alvin Toffler (Bantam Books, 1991) p. 457, 458.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid., p. 376.

таващ екологична катастрофа с голяма икономическа криза, терор или война.“⁷

Възможно ли е наистина конституционните права на хората да бъдат потъпкани във всемирен мащаб? „Разбира се, че не при нормални условия - отговаря Тофлър. - Но какво ще стане, ако условията не са нормални?“⁸ След това авторът дава пример. Представете си екологична катастрофа, последвана от объркване и невероятна корупция с хуманитарната помощ; всичко това съпроводено с твърдения на религиозните фундаменталисти, че бедствието е причинено от Бога като наказание за неморалността. Представете си, че това става във време на голяма икономическа криза. Представете си, че привлекателна и популярна личност обещава не само да разреши настоящите проблеми, но и да очисти обществото в морално и политическо отношение, стига да ѝ бъдат дадени извънредни пълномощия.

Златен век или връщане към Средновековието?

Очевидно е, че световните религии могат да имат важна роля в развитието на процеси, при които и двете възможности са осъществими. Затова е разумно да хвърлим поглед към целите и средствата за промяна, предлагани от основните религии на човечеството. А след това: Защо и с какво християнството е по-различно от всички други религии и какво предлага за бъдещето на човечеството. Прочетете, открийте сами.

⁷ Ibid., p. 386.

⁸ Ibid., p. 380.

Религията: най-голямата сила

Във века, когато сателити кръжат около планетата, компютри пишат поезия и предсказват времето, а тайните на живота и вселената постепенно се разкриват, човек би могъл да очаква, че религиозната вяра ще е в упадък.

Съвсем не. Тя е в разцвет в световен мащаб.

Индия има сателити в орбита и ядрени оръжия и въпреки това всяка година над 15 милиона индийци измиват ритуално греховете си в река Ганг. Религиозните сентенции на Буда надживяха изказванията на Мао. Крайната капиталистическа система на Иран и крайната комунистическа система на Полша отстъпиха място на религиозния фундаментализъм.

Но сред парламентарните демокрации на Запада ние обикновено смятаме религията за нещо изчерпано.

Това е голяма грешка.

Религията е важна. Тя е най-голямата сила, действаща в човешкото общество.

За по-голяма част от човечеството свободата на богослужението е по-важна дори от свободата да се работи, да се гласува или да се притежава собственост. „Амнисти интернешенъл“ изнася факти, че в много страни несигурни правителства, уплашени от религиозните сили, ограничават свободата на религията и практикуват религиозни гонения. Повече от половината население на света в една трета от всички държави страда от религиозни гонения или ограничения.

Християнството е най-голямата, „най-световната“ религия в човешката история и продължава бързо да расте и да се разпространява. В тази книга го обсъждаме в някои от главите. Сега ще погледнем към другите основни световни религии - тяхната история, вярвания и численост. Изследваме и каква е духовната им нагласа в борбата за място на световната сцена.

Юдаизъм

ИСТОРИЯ

Евреите проследяват духовния си и етнически произход до Аврам (около 1900 г. пр. Хр.) и вярват, че Мойсей ги е извел от египетското робство и ги е завел до Обетованата земя (съвременния Израел). Мойсей е най-почитаният еврейски водач не само поради тази причина, но и защото е установил закона. Законът е основата на юдаизма и до голяма степен е бил възприет от християнството и исляма.

Еврейският народ бил завладяван от няколко империи и в резултат на това бил разпръснат в Персийската империя и из целия средиземноморски район. По време на римското владичество бил установен строг кодекс от вярвания и ритуали, записани в Мишна, Мидраш и Талмуда. Въпреки вековете на разпръскване и непрекъснати преселения евреите запазили в значителна степен своята религиозна и етническа идентичност.

Има две основни направления: ортодоксални, които се придържат много строго към традиционния юдаизъм, и реформисти, които се опитват да съобразяват вярата си със съвременното общество.

През вековете евреите са страдали много пъти от гонения, най-страшното от които е по време на нацизма от 1933 до 1945 г. Макар че ционисткото движение започна в края на миналия век, именно гоненията срещу евреите от 20 век му дадоха международна подкрепа. Целта на ционистите бе повторно населяване на Обетованата земя. През 1948 г. бе основана еврейската държава Израел. Това доведе до политически и религиозен антагонизъм с ислямските народи от Близкия изток.

Днес евреите живеят навсякъде по света, но най-вече в Израел, Русия и САЩ. В света има 18 милиона евреи, като 2 милиона от тях живеят в Европа.

ОСНОВНИ ВЯРВАНИЯ

Юдаизмът е първата монотеистична религия. Бог е създал живота и го поддържа. Мойсеевият закон е обвързващ и спазването му дава духовно просветление. Евреите вярват, че са специален народ, избрани от Бога и благословени. Старият завет е тяхното свещено писание. Всички аспекти на живота попадат под религиозен контрол. Времето е строго отмерено чрез седмичните съботни почивни дни и редовните

религиозни празници. Има строги правила за храненето. Забранени са свинското и други нечисти меса, а храната трябва да бъде приготвена според стриктното правило „кошер“.

Евреите очакват идването на Месия, избавител, който ще установи съвършено общество, основано на закона. Той ще донесе нова ера в световната история.

СЕГАШЕН СТАТУС

Нацисткото изстребление и основаването на държавата Израел все още влияят на еврейския начин на мислене. Мнозина светски евреи сега преоткриват своето духовно наследство. Емигрирането на източно-европейски евреи в Израел засилва териториалните спорове в Близкия изток. На много места по света има ново агресивно настроение сред младото поколение евреи, решени да се защитават от онова, което те смятат за неофашистка и арабска конспирация за унищожаването им. Никоя друга религиозна група в човешката история не е била толкова преследвана и мразена.

Хиндуизъм

ИСТОРИЯ

Хиндуизмът се заражда в около 1500 г.пр.Хр. в долината Индус. Тогава са поставени основите на Ведическите писания, на социалната кастова система и на различните ритуали, свързани със земеделието. През класическия си период (400 г.пр.Хр. - 400 г.сл.Хр.) писанията на хиндуизма наблягат на духовното начало на човешките преживявания и подчертават вътрешното познание и кармата. Медитацията също се развива.

Появата на будизма е сериозна заплаха за хиндуизма, който трябва да води борба и с нашественици, изповядващи други религии. Индия била управлявана от ислямската династия на моголите, а след тях дошли и европейските владетели. През 20 в. народът на Индия, воден от Махатма Ганди, извоювал политическа и религиозна независимост, но с цената на религиозно разделение. От общо 500 милиона хиндуси 90 % живеят в Индия. Има големи общности в Източна Африка, островите от Карибско море, Шри Ланка и Бангладеш. Повечето от единия милион европейски хиндуси живеят предимно в Британия и Холандия.

ОСНОВНИ ВЯРВАНИЯ

Крайната цел на хиндуизма е „мокша“ - освобождаване от цикъла на невежество и желания. Това води до сливане с „абсолютното“. Тъй като системата е кастова, процесът е бавен. Свещеническата каста, брамините, са близо до мокша, докато другите могат само да се надяват на прераждане в по-висша степен на кастовата стълбица - оттук идва и важноста на прераждането.

В хиндуизма има хиляди богове, оформящи сложна йерархия, в която всеки бог е част от абсолютното. Чрез поклоннически пътувания, ритуални измивания, спазване на празници и поклонение пред боговете хиндуистът постига своя духовен напредък.

Писанията на хиндуизма включват песни, свещенодействени указания, поучения и саги, представящи духовни истини чрез митове. Най-известна е Бхагавад Гита, историята на Кришна, който е превъплъщение на Вишну.

СЕГАШЕН СТАТУС

Ганди привлече вниманието на света върху хиндуизма. Но много от постигнатото бе загубено в резултат на политико-религиозната корупция в Индия и въоръжените конфликти с религиозните малцинства. В хиндуизма се оформи мисионерско направление чрез секти като Харе Кришна. Хиндуистите имат значително влияние в Съвета на Европа, тъй като техните организации оказват силен натиск.

На теория Индия все още е светска държава. Въпреки това опитите на политиките за секуларизация и премахване на кастовата система срещат жестоката съпротива на традиционалистите. Те от своя страна се стремят да наложат закони за забрана да се яде телешко месо, да се наложи кастовата система, да връщат хората към традиционните вярвания и да ограничават дейността на християнските мисионери. Непал, единствената хиндуистка фундаменталистка държава, е една от най-репресивните в света.

Будизъм

ИСТОРИЯ

Будизмът възниква в около 500 г.пр.Хр. Основан е от хиндуисткия принц Сидхарта Гаутама (по-късно „Буда“), който се отказал от богатството и общественото си положение, за да търси истината и да просвещава другите. Религията се разпространила бързо за сметка на

хиндуизма. В 3 в. пр. Хр. будизмът спечелил политическа власт и много мисионери били изпратени в други части на Азия.

При проникването си в Китай и Япония будизмът се слял с местните религии и започнал да съществува в симбиоза с японския шинтоизъм и китайската народна религия.

През 20 в. будистката философия започна да се разпространява и сред любопитния Запад. Малки будистки общества и дори манастири бяха основани в САЩ и Европа. Наскоро будистката философия получи отдушник в мощното движение „Ню ейдж“.

Будизмът е традиционна религия за 300 милиона души, но около 100 милиона са станали будисти, следвайки някаква мода. В Европа будистите са около 300 000, като в тях се включват и емигрантите от Азия.

ОСНОВНИ ВЯРВАНИЯ

Животът и ученията на Буда направляват живота на всеки будист. Буда учел, че отказването от разкоша и проявяването на смирение водят до просветление. Егоистичните желания, които причиняват болка, трябва да бъдат премахнати чрез следните осем неща: праведна вяра, цели, говор, поведение, занятие, усилие, мислене и медитация.

Най-добрият начин да се постигне всичко това е човек да стане монах. Монасите трябва да бъдат безбрачни, да не проявяват никакво насилие и да нямат никаква собственост. Будисткото писание Триптика съдържа правила за монасите, проповедите на Буда и нравствена система. Будистите отхвърлят хиндуистката кастова система и ролята на боговете. Те не извършват религиозно поклонение, крайната им цел, Нирваната, се постига без божествена помощ. До нея може да се стигне чрез усилия, правени в много последователни цикли на живот, като всеки един е награда за предишния. Нирваната е загуба на собственото „аз“ и освобождаване от страданията. Нищо не е постоянно или абсолютно, дори бога. Будизмът Махаяна учи, че някои хора, като Буда например, се прераждат, за да учат другите.

СЕГАШЕН СТАТУС

За будистите се смята, че се отделят от обществото, но много често те са политически активни. В Шри Ланка и в някои други будистки държави има тясна връзка между религия и правителство. Бирма пострада много в борбата между привържениците на секуларната и на религиозната държава. Будизмът се появява отново след десетилетия

на потисничество в комунистическа Азия и се превръща в обединителна сила за нови политически движения.

В Европа и САЩ будистката мисъл е вдъхновение за онези, които търсят алтернатива на „пропадналите“ западни ценности. Движението Ню ейдж се стреми към общество, основано на будисткото разбиране, че индивидът може да намери в себе си отговор на духовните си нужди. Източните будистки учители гледат на Запада като на общество, където тяхната вяра ще се развие и ще стигне до световно господство.

Ислям

ИСТОРИЯ

Ислямът произлиза от война пророк Мохамед, проповядвал в Арабия от 610 до 632 г. сл. Хр. Той наблягал на факта, че всички араби са потомци на Авраам и ги призовавал да се обединят под негово ръководство. Успял да създаде мощна религиозна и политическа сила с център в святия град Мека. Скоро след смъртта му ислямът се разделил на две групи - шиити и сунити.

Ислямът бързо се разпространил и само за 150 години след смъртта на Мохамед успял да завладее Близкия изток, Северна Африка и части от Европа. През Средните векове настъпил период на културно и научно развитие. Конфликтите с християнството и хиндуизма продължили векове.

Силата и територията на исляма намалели значително след Индустриалната революция, която дала възможност на европейските народи да постигнат световно господство. Имало значително потискане на другите религии. През последните десетилетия се вижда голямо съживление на исляма, дължащо се преди всичко на оформянето на национални държави и на голямото петролно богатство.

С около 900 милиона последователи ислямът е втората по големина световна религия след християнството. В Европа има най-малко 12 милиона мюсюлмани.

ОСНОВНИ ВЯРВАНИЯ

„Ислям“ означава „подчинение на Бога“. Това се постига чрез послушание на Неговата воля, разкрита в Корана, който е написан от Мохамед. Необходими са добри дела, редовни молитви, благотворител-

ност и поклоннически пътувания до Мека. Изисква се и постене през рамадана. Алкохолът и свинското са забранени. Коранът учи за живот след смъртта. Ислямът е мисионерска религия, чиято цел е да се разпространи по целия свят. Методите варират от лично убеждение до свещена война. Много мюсюлмани очакват идването на месиански спасител - Махди.

СЕГАШЕН СТАТУС

Надигането на ислямския фундаментализъм привлече вниманието на световната общественост към тази религия. Иранската революция от 1979 г. и ужасната гражданска война в Ливан са сред най-фрапиращите прояви на фундаментализма. Много страни изоставиха други форми на управление и възприеха ислямския фундаментализъм в резултат на искането на народа или на въоръжени въстания.

Във всички мюсюлмански общества съществува широко разпространено неодобрение към западните неислямски ценности.

Възникване на нови религии

Движението Ню ейдж е сред най-циничните нови религии. В него има елементи от много различни религии, като ударението се поставя на личния напредък, спасението чрез познание и окултизма. Човек може да вярва в каквото си иска, стига да се предаде на духовна зависимост от канализираната енергия от окултни източници. В ръцете на хората, контролиращи това движение, са съсредоточени голяма власт и огромни финансови средства. Те вярват, че Ню ейдж (новата епоха) ще настъпи в края на това хилядолетие.

Появата на нови религии е свързана с човешкия страх от бъдещето. Нерелигиозните хора търсят нещо, което да им даде надежда и посока във време на политически, социални и екологични бедствия. Често те мислят, че в новите религии са намерили търсеното, но много пъти се оказва, че религиозните движения се управляват от материални интереси и мегаломанията на отделни личности, а последователите им често изпадат в объркване, загубват всякакви илюзии и понякога стигат до самоубийство.

Религии и бъдеще на света

Както видяхме, големите световни религии, освен християнството, **НЯМАТ** ясни идеи за бъдещето на света.

Еврейте очакват идването на Месия, който ще установи съвършено общество, основаващо се на закона. Те обаче не говорят много за особеностите на новата ера, която би трябвало да настъпи.

Мюсюлманите очакват идването на месиански спасител, който ще донесе ислямската справедливост на света. Вярва се, че ако бъдат спазвани описаните в Корана учения, може да се постигне живот след смъртта.

Крайната цел на хиндуизма е освобождаване от невежеството и желанието и сливане с абсолютното. Будистите вярват, че крайната цел нирвана - загубване на собственото „аз“ и освобождаване от страданията, се постига чрез усилията на последователни цикли живот, като всеки един е награда за предишния.

Можем да видим, че повечето световни религии нямат ясна представа за съдбата на човечеството. Въпреки това навсякъде се забелязва увеличаване на религиозното напрежение. Политиката и религията не могат да бъдат отделени, тъй като голяма част от хората са силно религиозни. И в миналото, и сега има стремеж към религиозна експанзия и преследване заради вярата. Светът, в който живеем, се е променил необратимо. Старите ограничения на разстоянието и липсата на комуникации, държали религиозните групи далеч една от друга, сега са изчезнали. Географското разпространение на религиите също е променено и сблъсъкът неизбежно води до враждебни действия. Всички тези религии се стремят към място в обществото, влияние и привличане на вниманието към себе си.

Европа не се смята вече за християнски континент. Предлагат се много нови религиозни алтернативи.

Европейският секуларизъм само подготвя пътя за голямо религиозно съживление. Това ще стане във време на политически борби и икономическа нестабилност. Има избор, който трябва да направим. Важно е да направим **ПРАВИЛНИЯ** избор. Не всички пътища са еднакви и не всички пътеки водят в една и съща посока.

Численост на основните религии през 20 век

	1900		1980		1990		2000	
	млн.	%	млн.	%	млн.	%	млн.	%
Християни	558	34.4	1433	32.8	1759	33.2	2130	34.0
Мюсюлмани	200	12.3	723	16.5	935	17.7	1201	19.2
Невярващи	3	0.2	712	16.4	866	16.3	1022	16.3
Хиндуисти	203	12.5	583	13.3	705	13.3	859	13.7
Будисти	127	7.8	274	6.3	323	6.1	359	5.7
Атеисти	0.2	0.01	195	4.5	233	4.4	262	4.2
Нови религии	6	0.4	96	2.2	118	2.2	138	2.2
Племенни религии	106	6.5	90	2.1	99	1.9	101	1.6
Сикхи	3	0.2	14	0.3	18	0.3	24	0.4
Евреи	12	0.7	17	0.4	18	0.3	19	0.3
Население	1620	100	4374	100	5297	100	6260	100

Източник: Дейвид Барнет. Годишна статистическа таблица, 1991 г.

Специална статия 1

С какво християнството е по-различно

Може ли християнството да предложи нещо по-добро от другите религии? В тях има автентични духовни ценности, които правят хората по-добри и по-етични и които внушават на последователите си добродетели, сходни с християнските.

Въпреки това християнството е религия коренно различна от всички останали. **ТЯ НЕ Е ИЗРАЗ НА ЧОВЕШКОТО ТЪРСЕНЕ НА БОГА, А Е РЕЗУЛТАТ ОТ БОЖИЕТО ТЪРСЕНЕ НА ЧОВЕКА.**

Според апостол Павел Бог „иска да се спасят всичките човеци и да достигнат до познание на истината“¹. Бог изпрати Сина Си Исус Христос в този свят, за да спаси човека. Вярата в Него дава спасение.²

Християнството е гласът на единствения Бог, Който е дошъл на света, умрял е на кръста и е възкресен, за да примири ВСИЧКИ хора със Себе Си. Само християнството може да постигне това. И точно тук се крие може би най-непонятният аспект на съвременното християнство: неговата изключителност.

Другите религии могат да бъдат много „удобни“. Хиндуизмът се слави като най-широкообхватната религия. Будизмът се гордее с толерантността си към другите религиозни системи. Но християнството твърди, че е нещо изключително: то предлага спасение единствено чрез Исус Христос.

В Какво се крие уникалността на християнството?

Че предлага спасение, не е нещо уникално. Това правят и другите религии. Въпросът е за какъв ВИД спасение става дума.

1. В християнството спасението е „дар от Бога, не чрез дела“³. Даваното от Бога спасение е „без пари и без плата“⁴. То е дар.⁵

¹ Тимотей 2:4

² Йоан 3:16, 17

³ Ефесяни 2:8, 9

⁴ Исая 55:1

⁵ Римляни 6:23

2. Предлаганото от християнството спасение се основава на справедливост и любов. Бог не е милостив за сметка на справедливостта. Тези две качества се съединяват на кръста. Спасявайки човека, Бог разрешава и проблема за греха. В спасението Бог не прави компромис със Своята святост и справедливост.

3. Спасението означава избавление както от НАКАЗАНИЕТО за греха, така и от неговата СИЛА. Спасението в будизма е освобождаване от страданиято; в хиндуизма - от невежеството. Спасението в Исус Христос е вникване в дълбоките причини за страданията и невежеството. Със смъртта Си на кръста Христос понесе наказанието, което ние заслужаваме. Осъждението се вдигна. Знанието за това прави човека свободен още сега тук на земята.⁶

Това е основата на спасението. То влияе върху земния живот на вярващия. Чрез присъствието и силата на Светия Дух вярващият получава възможността да води съвсем РАЗЛИЧЕН живот.⁷ Човекът, свързан с Христос, още сега става ново създание.⁸ Той има и мотивацията, и силата да се изправи пред бъдещето.

Това, което другите религии предлагат, е в най-добрия случай премахване на старите „дългове“ чрез действия на умилостивение, но перспективата за бъдещето остава изключително неясна. Спасението в Христос е много по-различно.

4. Спасението в Христос оказва влияние върху ЦЯЛОСТНОТО човешко естество - умствено, духовно и физическо. То прониква в естеството и го възстановява.⁹ Апостол Павел съветва: „... преобразявайте се чрез обновяването на ума си...“¹⁰

5. Представяното от християнството спасение е както в НАСТОЯЩЕТО, така и в БЪДЕЩЕТО. Другите религии са го поставили в бъдещия живот. Християнството казва: Да, то е в бъдещето, но започва още СЕГА.

Будизмът и хиндуизмът учат за прераждане. Когато напусне този живот, човек не може да бъде сигурен дали следващият ще е по-добър. Може да отиде в по-висше или в по-нисше състояние и преди да стигне до крайната си цел, нирваната, могат да се осъществят 8000 прераждания. Дори най-много, което може да постигне в нирваната, е да се

⁶ Римляни 5:1; 8:1

⁷ Галатяни 5:16-18

⁸ 2Коринтяни 5:17

⁹ 1Солунци 5:23

¹⁰ Римляни 12:2

слее с всемирната душа. Идентичността се загубва подобно на капка дъжд в морето. Няма спасение за тялото, а личността и индивидуалността изчезват.

Христос предлага спасение за цялото естество, като индивидуалността се запазва, а вечният живот започва още от настоящето.¹¹

6. Спасението в Христос означава получаване на ново отношение към обществото и средата, в която човек се намира. Спасението не означава отдръпване или изолация от света. Не съществува страх от „опетняване“ при контактите с други хора. По-скоро човек получава ново разбиране за мястото и функциите си в обществото. „Да възлюбим Господа твоя Бог“ и „ближния си както себе си“¹² - това са правила, които имат социални последици и задължения. На Каиновия въпрос: „Страж ли съм на брата си?“, отговорът е: „Съвсем определено, да“. Спасеният в Христос човек се изправя смело пред реалностите на света, в който живее.

Христос предлага нещо много по-добро от другите религии - както за настоящето, така и за бъдещето.

Спасението в Христос е нещо уникално и несравнимо!

¹¹ Йоаново 5:12, 13

¹² Матей 22:37-39

Защо има толкова много църкви?

Християните вярват, че в личността на Исус Христос Бог е дал толкова пълно и силно откровение, че цялото човечество може да бъде спасено. Християнството е най-голямата и най-широко разпространената религия в човешката история. То продължава бързо да се развива и разпространява.

И все пак християнството е разделено на хиляди различни и понякога взаимно противоречащи си групи и деноминации.

Защо има толкова много църкви?

Защо след като Библията казва: „Един Господ, една вяра, едно кръщение“¹, християните не могат бъдат единодушни по въпросите: кой е Господ или какво е извършил; какво е вяра и как да я практикуваме; или дори нещо, което като че ли е представено толкова просто в Новия завет - как да се извършва кръщението на хора, приели християнската религия?

Тези различия доказателство ли са, че християнството е нещо фалшиво? В резултат на това отблъснати ли са хората от него? Друг важен въпрос е: коя деноминация човек трябва да избере? Или може би трябва да си основе собствена църква, както мнозина са правили в миналото?

Тези въпроси трябва да получат отговор и да бъдат поставени в контекста на времето, в което живеем. Ще направим това, като разгледаме религиозните, историческите и библейските причини за различията в християнството.

¹ Ефесяни 4:5

Религиозни основания

Християнството не е като другите религии. Още от самото си начало то прекосява всички културни, социални и расови бариери и се разраства бързо в рамките на една централизирана бюрократична държавна система. Никога не е било религия, ограничена до определен език или народност.

Християнството е преди всичко лична вяра. Ученията му наблюдават на ЛИЧНАТА връзка на човека с Бога.

То не поставя религиозни или социални бариери като хиндуизма. В Христос „няма вече юдеин, нито грък, няма роб, нито свободен, няма мъжки пол, ни женски“². Основен момент в християнската религия е личният достъп до Свещеното писание, Библията. (Въпросът за Библията се дискутира в следващата глава. Тя говори за „свещенството“³ на всички вярващи.)

Там, където има свобода, хората се различават един от друг. Затова още от самото си начало в християнството е имало социални и културни различия. Това е възнамерявал и Христос - „всеки, който повярва“, да бъде приет. Но дали Бог е възнамерявал да има различия в доктрините? За да си отговорим на този въпрос, нека се спрем накратко на християнската история.

Исторически причини

Християнството бързо прекосявало културните граници и трябвало да се приспособява към нови условия. То немалко расови ограничения (като юдаизма), а Библията била преведена на различни езици сравнително рано (за разлика от Корана). Способността за приспособяване е едно от големите предимства на християнството. С разпространяването на християнската религия се появили малки разлики в начина на богослужение и в църковния календар. Това не било нещо лошо, защото помагало за посрещането на конкретни нужди.

Не всички промени обаче били полезни, нито пък били възприети по естествен начин. Някои били наложени със сила особено след като християнството станало официалната религия на Римската империя. Императорите видели в него средство за постигане на контрол над

² Галатяни 3:28

³ Петрово 2:5

поданиците си и започнали да манипулират църквата съобразно политическите нужди. Много често правели компромиси с доктрините и обичаите.

Добър пример за това е промяната на деня за богослужение от събота в неделя - ден, много по-удобен за римляните. Така външно приелите християнството езичници нямало защо да променят своя твърдо установен почивен ден. Неизбежно имало и хора, които се противопоставили на повечето промени и се опитали да останат верни на библейските учения.

Всяка проява на съпротива била забранена, тъй като така се заплашвала императорската власт. Насилието не помагало. Извън империята, а и в някои отдалечени кътчета, като Ирландия и Британия, ранните християни можели да се противопоставят на нововъведенията. Имало и други места, където компромисите и религиозните нововъведения не били в голям мащаб. Пример е древната етиопска църква, която векове наред била отделена от останалия християнски свят. Сега нейната форма на християнство е доста по-различна от тази на други страни.

Подобни неща ставали в периферията на християнството. В центъра му Римската църква имала пълно надмощие, но била контролирана от държавата. През 11 в. имало схизма между западното и източното християнство, но тя била по-скоро по политически причини. Разделението довело до разклоняването на католическа и православна традиция.

През 16 в. станало ново разделение - между католическата църква и протестантизма. Има няколко исторически основания за това разделение. Изобретяването на печатната преса направило Свещеното писание много по-достъпно. Някои от силните северни европейски държави пожелали да отхвърлят политическото и икономическото иго на католическата църква. Имало и искрени библейски изследователи като Лутер и Калвин, притежаващи голяма вяра и желание за истинско духовно обновление.

„Протестът“ на протестантизма се състоял в убеждението, че всеки би трябвало да е свободен да чете и сам да решава какво казва Бог в Библията, както и да има свободата да отхвърли опеката на римокатолицизма. Финансовата и политическата корупция на католическата църква довела до голяма поквара сред духовенството и религиозно невежество сред народа. Църквата се противопоставяла на превода на Библията на различни езици. Много постановления на църковни ръ-

ководители се превърнали в доктрини, изместващи простите библейски истини. Имало голяма нужда от реформа, но властниците не искали промяна, така че реформаторите нямали друг избор освен да основат нови църкви.

Всичко това означавало, че когато следващите поколения пожелаят да продължат реформата, нямало библейски основания да им бъде забранено. През следващите десетилетия заедно с религиозната свобода дошло и голямото разнообразие във вярата. Това обаче не се правело на управляващите. Повечето европейски държави желали християнството да има една-единствена форма, за предпочитане тази под техен контрол. Така се развили националните църкви. В Англия - англиканството, в Скандинавия - лутеранството, в част от Франция и в Швейцария - калвинизмът. В Южна Европа римокатолицизмът постигнал пълно господство. Държавните църкви много енергично се противопоставяли на по-нататъшното разширяване на религиозната свобода.

Но самото естество на християнството и на Писанието е несъвместимо с такъв контрол. Свободата е жизнено необходима. Не след дълго в Новия свят били създадени условия за религиозна свобода. Там, освободени от ограниченията на европейските правителства, заселниците смесвали и обменяли различни мнения. Това породило някои странни учения и полухристиянски култове, но довело и до истинско завръщане към библейските доктрини и Христовите поучения.

Човек започва да се пита: „Защо пък всеки да не си основе своя църква и сам да се покланя на Бога?“

В християнската епоха вярващите винаги са имали нужда да общуват с други, които имат същата вяра. Сам Христос е насърчавал Своите последователи да се събират заедно. Дори Библията го изисква.⁴

Възникнали и много различни групи и деноминации, тъй като християните не бива да налагат на другите своите учения, а освен това на практика е много трудно човек да има съвместно богослужение с хора, които спазват различен ден, или извършват службите на различен език, или имат свещеник, или пък нямат духовници.

⁴ Евреи 10:25

Библейски основания

Дотук разгледахме само част от проблема. Всъщност Библията предсказва, че ще има разделение в църквата. Апостол Павел предупреждава: „Аз зная, че подир моето заминаване ще навлязат между вас свирепи вълци, които няма да жаят стадото; и от самите вас ще се издигнат човеци, които ще говорят извратно, та ще отвличат учениците след себе си. Затова бдете...“⁵

„А Духът изрично казва, че в послешните времена някои ще отстъпят от вярата и ще слушат измамнителни духове и бесовски учения.“⁶

Библията съвсем ясно предупреждава християните за покварата в религията, компромисите и фалшивите учения, предизвикващи разделение особено в последните дни: „А това да знаеш, че в последните дни ще настанат усилни времена. Защото човеците ще бъдат себелюбиви, сребролюбиви, надменни... нечестиви, без семейна обич, непримирими, клеветници... повече сластолюбиви, а не боголюбиви, имащи вид на благочестие, но отречени от силата му, тоже от такива страни“⁷.

Свещеното писание предупреждава, че ще има хора, които ще се опитват да прибавят своите учения към тези на Исус. „Защото ще дойде време, когато няма да търпят здравето учение, но понеже ги сърбят ушите, ще си натрупат учители по своите страсти.“⁸

„Внимавайте да не ви заплени някой с философията си и с празна измама, по човешко предание, по първоначалните учения на света, а не по Христа.“⁹

В Библията са разкрити и сатанинските опити да се раздели църквата и да се поквари и замъгли учението, дадено от Исус в началото на християнската епоха.

„Чудя се как вие оставяте Онзи, Който ви призова чрез Христовата благодат, и така скоро преминавате към друго благовестие. Кое не е друго благовестие, но е дело на неколцината, които ви смущават и искат да изопачат Христовото благовестие.“¹⁰

„Защото са се вмъкнали някои човеци, които отдавна са били посочени, че подлежат на това осъждане, нечестивци, които обръщат

⁵ Деяния 20:29-31

⁶ 1Тимотей 4:1

⁷ 2Тимотей 3:1-5

⁸ 2Тимотей 4:3

⁹ Колосяни 2:8

¹⁰ Галатяни 1:6, 7

благодатта на нашия Бог в похотливост и се отричат от единствения Владетел и Господ наш Исус Христос.“¹¹

Библията предсказва, че сатанинското влияние ще продължи да действа.

„... и между вас ще има лъжливи учители, които ще въведат тайно гибелни ереси, като се отричат даже от Господаря, Който ги е купил... И мнозина ще последват техните похотливи дела, поради които човеци пътят на истината ще се похули.“¹² Светът се е озовал в гигантска битка между доброто и злото. Силите на злото не могат да премахнат истината, но могат да подвеждат и покваряват хората.

Така религиозните компромиси, прибавянето на човешки учения към Божието слово и заменянето на библейски принципи с нещо удобно са причинили повечето разделения в християнството.

Християнската вяра поставя истината пред единството, индивидът - пред групата, Божието слово - пред човешкото. За християнина е важно какво му казва Исус, а не държавната църква или традицията. Намирането на истината е жизнено необходимо и съвсем възможно за всеки човек чрез изучаване на Библията.

Това е становището, което поддържат много християни. Можем ли обаче да имаме доверие в Библията? Каква картина за бъдещето е представена на нейните страници? Тези въпроси ще бъдат разгледани в следващата глава.

¹¹ Юда 4

¹² 2Петрово 2:1, 2

Може ли да се има доверие на Библията?

Осемнадесети век - векът на разума - бе време за отричане на Библията.

Старият завет бе отхвърлян, тъй като се основаваше на ръкописи, писани след 900 г.сл.Хр. Смяташе се, че преди това писарите са променили оригинала до неузнаваемост.

По същите причини бе отхвърлян и Новият завет. Твърдеше се, че ранните християнски ръководители са направили промени в оригиналните новозаветни ръкописи. Освен това се настояваше, че едва ли някоя от новозаветните книги е писана през 1 в.сл.Хр.

Археологическите открития от 19 и 20 в. потвърдиха вярата в достоверността на Библията. През 1947 г. критиците на автентичността на Стария завет започнаха да изглеждат съвсем глупавао.

Откритията край Мъртво море

През 1947 г. едно бедуинче търкулнало камък в дупка близо до Мъртво море. Чуло звук от счупени съдове, влязло в пещерата и направило откритието на века.

Скоро учените започнали да изследват многобройните пещери в Юдейската пустиня и открили забележителни ръкописи. Разбрали, че тези ръкописи на старозаветни книги са копия, направени от обществото на есеите, живели в Кумран до Мъртво море. Свитъците били писани в периода от 134 г.пр.Хр. до 70 г.сл.Хр. През 70 г. есеите избягали от Кумран, за да се спасят от римските легиони. Ръкописите на библейски книги запазили в специално направени съдове и ги скрили в предварително избрани пещери.

Същите ръкописи били открити през 1947 и 1948 г. В Ерусалим еврейски и християнски учени започнали да ги изследват.

Дотогава се смятало, че най-старият старозаветен ръкопис е Масоретският текст от 900 г.сл.Хр.

Внезапно възгледите на научния свят се променили.

Основната цел на учените, събрали се в Ерусалим в началото на 50-те години, бе да открият до каква степен 2000-годишните ръкописи от Мъртво море са идентични с масоретския текст и следователно доколко достоверен е Старият завет, приеман от толкова векове и от евреи, и от християни.

През 1952 г. завърши внимателното сравняване на съдържанието на откритите ръкописи (писани по времето на Христос) и Масоретския текст (писан през 10 в.).

Заклучението? ТЕКСТОВЕТЕ БЯХА ПРАКТИЧЕСКИ ИДЕНТИЧНИ. СТАРИЯТ ЗАВЕТ Е БИЛ ЗАПАЗЕН НЕПРОМЕНЕН ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ.

Откритието на един живот

А какво да кажем за Новия завет? Находката на бедуинчето бе изключително важна за доказване автентичността на Стария завет. Откритията на един германски професор допринесоха до голяма степен за потвърждаване достоверността на Новия завет.

Името на професора е Константин Тишендорф.

Тишендорф бил убеден, че въпреки твърденията на критиците евангелията са писани от свидетели на събитията - Матей, Марко, Лука и Йоан. Той бил сигурен, че писмата на Павел, съставляващи останалата част от Новия завет, наистина са излезли от перото му.

Това, от което се нуждаел, било ръкописи на Новия завет, далеч по-стари от притежаваните от библейските учени по негово време.

Търсенето на такива ръкописи станало основното му занимание. В манастирски библиотеки в Европа и в Близкия изток открил стотици древни свитъци. Най-значимото му откритие обаче било направено в манастира „Света Катерина“ в планината Синай. Намерената през 1859 г. находка била наречена „Кодекс синаитикус“ - най-пълната „книга“ на Стария и Новия завет, различна по форма от свитъците.

„Кодекс синаитикус“ станал собственост на руския цар, който го препечатал и разпространил за по-нататъшни изследвания. През 1933г. кодексът бил донесен в Британския музей и все още може да се види там.

Скоро след откритието на Тишендорф станало ясно, че „Кодекс синаитикус“ и един друг ръкопис от Ватиканската библиотека са двете най-ранни копия на цялата гръцка Библия.

„Кодекс синаитикус“ и „Кодекс ватиканус“ са от около 300 - 350 г.сл.Хр.

През 331 г. император Константин наредил на Евзевий от Цезарея да ръководи преписването на 50 точни ръкописа на Библията. Тези 50 копия били направени с изключително високо качество. „Кодекс синаитикус“ и „Кодекс ватиканус“ били сред тях и успели да оцелеят през вековете.

Учените започнали да сравняват „Кодекс синаитикус“ с текста, от който са преведени съвременните библии. Открили, че хората, които правили през вековете преписи на ръка на книгите от Новия завет, са допуснали само няколко съвсем незначителни промени и добавки. През 1939 г. сър Фредерик Кениън, директор на Британския музей, заявил: „Библията, която имаме днес, е много точно копие на думите, писани от авторите на свещените книги“.

Библейските критици отправили ново предизвикателство. Какво можете да кажете - попитали те - за периода между написването на новозаветните книги (1 в.сл.Хр.) и 331 г., когато Константин наредил да бъде направен точен препис на гръцката Библия? Консервативните християнски учени били предизвикани да покажат какъвто и да е фрагмент от ръкопис, писан между 1 и 4 в.

Много скоро критиците преживели голямо разочарование!

В горещите пясъци на Египет бил намерен папирус, писан малко преди 200 г.сл.Хр.

През 1930 г. в коптско гробище близо до река Нил били открити библейските папируси „Честър-Бийти“. Оказало се, че те били писани между 100 и 150 г.сл.Хр.

Най-старият фрагмент от ръкопис бил открит през 1920 г., но едва през 1936 г. бил занесен в Британия и експертите дали своето точно становище. Известният „Райландски фрагмент“ е най-старият новозаветен текст. Векове наред бил използван за обвиването на египетска мумия. В него се съдържали текстове от 18 глава на евангелието от Йоан. Било открито, че е писан през първата половина на 2 в., най-вероятно в 120 г.сл.Хр. Тъй като се предполага, че апостол Йоан е написал своето Евангелие малко преди смъртта си, т.е. около 100 г.сл.Хр., можем да кажем, че този фрагмент е писан само двадесетина години след смъртта му.

Писмените доказателства за автентичността на Новия завет са много, много повече от доказателствата за което и да е друго литературно произведение на античността.

А различията между хилядите древни новозаветни ръкописи? Нека дадем думата на професорите Б. Уесткот и Ф. Хорт, изследвали ги в продължение на 40 години: „Ако не вземем предвид такива незначителни неща като лека промяна на словоредата или добавяне и пропускане на пълния член към собствените имена, думите, в които може да се прояви съмнение, са не повече от една хилядна част от Новия завет“.

Лопатата на археолога потвърждава достоверността на Библията

Критиците от 18 и 19 в. отправяли предизвикателство не само към възрастта и точността на библейските ръкописи, но и към достоверността на самия библейски текст. Имената на народи и царе, споменати в Библията, били обявявани за митични.

След откритията, направени от съвременни археолози в Близкия изток, никой повече не отправя такива несериозни критики.

Древният свят „оживя“, когато учените разчетоха египетските йероглифи - благодарение на камъка от Розета, и различните видове блискоизточни клинописи - благодарение на надписите от Бехистунската скала.

През 1865 г. вратата към света на Библията с неговите съкровища и тайни бе отворена широко.

Бяха разчетени древни езици. Надписите започнаха да разкриват своите тайни. Скоро археологическите находки станаха новини, отпечатвани на първите страници на западните вестници.

Имената на египетски фараони, умрели преди три хилядолетия и половина, станаха известни дори на обикновените хора. Изображенията на асирийските тирани със своите армии и заловени пленници - неща, споменати в Библията, бяха открити по стените на палатите им. Великите царе на Персия проговориха чрез писанията си.

С напредъка на разкопките в Палестина и Ирак бяха открити нови доказателства за градове и събития, споменати в Библията. Златният град Вавилон бе разкопан изпод земята, Ниневия бе открита.

В Стария завет на много места се споменава за хетите. Привържениците на висшата критика единодушно отхвърляха хетите като мит. Внезапно А. Сайс започна да прави многобройни открития, свързани с тях! Между 1876 и 1950 г. бяха намерени археологически доказателства за голяма хетска империя.

С откриването на плочките от Тел ел Амарна и израелската стела¹, както и на други клинописни надписи, бяха доказани подробности от библейската история на Палестина. Библията се оказа права, сгрешиха критиците.

Вестите на Библията

Библията е достоверна не поради факта, че археологическите открития доказаха с подробности нейните описания или защото древните ръкописи, намерени през последните 150 години, показаха, че текстът не е бил променян през вековете.

Материалните доказателства на археологията и историческите ръкописи са просто доказателства, подкрепящи вярата.

Библията се самодоказва. Тя е книга, която човек не може да напише, ако иска, и не би написал, ако може. Съдържанието е такова, че хората сами се уверяват в боговдъхновеността ѝ.

Четете! Открийте! Не след дълго ще установите, че се срещате със самия Бог.

¹ Каменна плоча с надпис или релефно изображение - б.р.

Глава 6

Окаяността на земята

Когато уокменът се появи на пазара, успехът бе незабавен. Той е символ на човешкото желание през 20 в. за усамотение и на стремежа към индивидуализъм.

Този стремеж е една от „мегатенденциите“ на века.¹

Сега се дава предимство на човека, който твори и преуспява, а не на обществото, отделната група или семейството. Грижите за околната среда и за мира, както и подпомагането на бедните от Третия свят и от обществото, в което живеем, могат да имат успех само ако се акцентира върху отделната личност. Интересно е наистина, че макар според Библията Бог да има план за различни общности и народи, Той е загрижен преди всичко за индивида: Господ търси личното отношение с всеки човек поотделно.²

Странно е, че във времето, когато индивидуалността е издигната на пиедестал, все повече личности вършат същите неща като други личности. Удивително е какво огромно значение се придава на мач за световната купа или на олимпийските игри. Наблюдава ги половината население на планетата! Ужасяващо е, че населението на 48 страни всяка седмица имат „привилегията“ да гледат една и съща сапунена опера.³ Направо е невероятно, че същите хора, които говорят за запазване на собствената си индивидуалност, държат да носят с милиони други еднакви обувки, тениски или джинси. Докато старателно развиват тезата, че са уникални, гледат филми, които всички останали гледат, и четат книги, подбрани сред първите десет бестселъра.

Преди около 2000 години един библейски автор направи профил на човека от „последното време“: „... човечите ще бъдат себелюбиви, сребролюбиви, надменни, горделиви, хулители, непокорни на родители-

¹ John Naisbitt and Patricia Aburdene, Megatrends 2000 (1990), pp. 298-309.

² Виж като пример Езекиил 18:1-32.

³ Неологизъм за сладникав филм или сериал, който няма художествена стойност, но се харесва на хората с по-посредствен интелект - б.пр.

те, неблагодарни, нечестиви, без семейна обич, непримирими, клеветници, невъздържани, свирепи, неприятели на доброто, предатели, буйни, надути, повече сластолюбиви, а не боголюбиви...⁴

В това кратко описание не е трудно да познаем себе си и нашите съвременници. Има опасност „да се забавляваме до смърт“⁵.

Перспективи за мир

Според друго библейско предсказание ще има все повече войни.⁶ Още от времето, когато то е направено, войната е била нещо обикновено в човешката история. В нашия век обаче има голяма промяна в мащабите на водене на война.

Дори днес, след изчезването на напрежението Изток-Запад, когато се надяваме ядрените и обикновените „ножове“ да бъдат изковани на плугове⁷, трябва да помним, че ядрените оръжия просто не могат да бъдат забравени от учените. Най-малко 12 държави разполагат с тях или имат възможността да ги произведат. През следващите десет години към „ядрения клуб“ ще се присъединят двадесет други страни. Каквото и да решат свръхсилите, заплахата от ядрена война ще остане да виси над нас.

Само през 20 в. е имало повече войни (обявени или необявени), отколкото в цялата история преди това. Ако определим войната като конфликт, в който умират най-малко 1000 души на година, след 1945 г. можем да изброим 120 войни, в които са загинали около 20 милиона души.⁸

Химическите и биологическите оръжия ще продължават да бъдат смъртоносна опасност. Натрупаните в САЩ и в бившия СССР запаси от химически оръжия могат да унищожат населението на света 300 пъти. Световните разходи за въоръжаване продължават да се увеличават и сега надхвърлят 1000 милиарда долара на година.⁹ В САЩ бюджетът за отбраната е три пъти по-голям от всички разходи за рели-

⁴ 2Тимогей 3:1-4

⁵ Заглавие на книга, издадена през 1988 г. в САЩ.

⁶ Матей 24:3; Лука 21:10

⁷ Михей 4:3

⁸ F. Barnaby, *The Gaia Peace Atlas* (1988), p. 56.

⁹ M. S. Hoffman, *The world Almanac and Book of Facts* (1990), p. 74.

гиозни, благотворителни и социални дейности.¹⁰ В съвременния свят съотношението между заетите в здравеопазването и в отбраната е 1 към 60.¹¹

РАВНОСТОЙНОСТТА НА ГОДИШНИЯ БЮДЖЕТ НА СВЕТОВНАТА ЗДРАВНА ОРГАНИЗАЦИЯ СЕ ИЗРАЗХОДВА ОТ ВОЕННИТЕ ЗА ПО-МАЛКО ОТ ТРИ ЧАСА. Само 0.5 % от парите, харчени за оръжия, са достатъчни за снабдяването на гладуващите страни с техника, която да им помогне да преодолеят недостига от храни.¹²

Кои са причините за избухването на войни? Една от причините е, че на планетата има твърде много хора. През 2025 г. в света ще има десет милиарда души, т.е. почти двойно повече отколкото сега.¹³

В Конституцията на ЮНЕСКО е спомената същността на проблема: „Тъй като **ВОЙНИТЕ ЗАПОЧВАТ В УМА НА ЧОВЕКА**, точно там трябва да започне и защитата на мира...“ Очевидно е, че не е възможно за който и да е президент, министър или дипломат да осъществи промяна в умовете на хората.

Как другата половина умира

Експлозивното нарастване на населението и задълбочаването на неравенството означават, че броят на хората в нашия свят, живеещи в абсолютна бедност, се увеличава. Някои смятат, че те са най-малко един милиард.¹⁴

Един от всеки четирима души на планетата няма подходящо жилище, а около 100 милиона души изобщо нямат покрив над главите си. В Третия свят има 150 пъти по-голяма вероятност жена да умре от усложнения по време на бременност.

На дневен ред са гладът и епидемиите.

В проповедта Си за събитията от „последното време“ Исус Христос споменава за „глад и мор“¹⁵ като характерни белези на световната сцена. Библията говори и за богатите, които си събират „съкровища в

¹⁰ Ibid, page 91.

¹¹ M. Kidron and R. Segal, *The New State of the World Atlas* (1987), p. 106.

¹² *The Gaia Peace Atlas*, p. 106.

¹³ R. J. Johnston and P. J. Taylor, *World in Crisis?* (1986), p.129.

¹⁴ M. Jancloes, „More Than a Billion“, *World Health* (1990), p. 4, 5.

¹⁵ Лука 21:11

последните дни“. Тази категория хора е превърнала експлоатацията на бедните в изкуство. Библиейските автори използват силни думи, за да изобличат несправедливостите към социално слабите.¹⁶

Има държави, в които 30-40 % от населението страда от затлъстяване. На фона на бедността и глада в Третия свят тези общества са меко казано болни. 25 % от жителите на света изразходват 94 % от общата сума за здравеопазване и 89 % от парите за образование. Те притежават 92 % от икономиката и консумират 70 % от пшеницата. Всички опити да се промени тази диспропорция, са пропадали.¹⁷

В Третия свят годишно умират поради липса на храна 5 милиона деца. Не е чудно, че такива „язви“ има в страните от пояса на Сахара, където на 40 000 души се пада по един доктор.¹⁸ Не е чудно, че 80 % от общо 800 милиона инвалиди живеят в Третия свят.¹⁹

Междувременно международни компании наводняват Третия свят с опасни лекарства, забранени или с ограничена употреба на домашния пазар.²⁰ Добре е, че се чуват много гласове на протест срещу тези примери на престъпна алчност, но едва ли може да се види нещо друго освен козметични промени. Защо? Думите на един древен мъдрец не са загубили значението си: „... сърцето на човешките чада е пълно със зло...“²¹ Съвременната действителност потвърждава предвиждането на апостол Павел: „А нечестиви човеци и измамници ще се влошават повече и повече“²².

„Ще бъдат... невъздържани“

За милиони хора от Западния свят здравето е почти религия. Колкото и странно да изглежда, други милиони хора пък решават да увредят здравето си като злоупотребяват с телата си по най-различни начини.

¹⁶ Яков 5:1, 4, 5.

¹⁷ The Gaia Peace Atlas, page 35.

¹⁸ World Development Report (1986) (Published for the World Bank by Oxford University Press), pages 234-235.

¹⁹ F. Stambouli, „Born Underprivileged“, World Health (1990), page 8.

²⁰ J. B. McKinlay, Issues in the Political Economy of Health Care (1984), page 187.

²¹ Еклесиаст 9:3

²² 2Тимотей 3:13

Наркоманията се е превърнала в проблем от глобално значение. Доклади посочват, че в САЩ има 620 000 наркомани, в Иран - 400 000, в Хонг-Конг - 80 000, в Британия - 66 000. Пристрастените към хероина в Британия са около 50 000.²³

Все повече и повече хора стават роби на наркотици, възбуждащи и предизвикващи халюцинации транквиланти и хапчета за сън. Всяка година над 10 000 души (повечето от тях младежи) умират в резултат от употреба на наркотици.²⁴ Броят на умиращите всеки ден от последиците на тютюнопушенето е толкова голям, че биха могли да се напълнят двадесет самолета Джъмбо джет.²⁵ Злоупотребата с алкохол намалява живота средно с 10 - 12 години.²⁶ Само за 2 години убитите американци от пияни шофьори са повече от убитите войници през цялата Виетнамска война.²⁷ В Британия има 1 милион алкохолици. Там поради алкохолизъм всяка година постъпват 500 000 души в болници и 14 000 - в психиатрични клиники.²⁸

Срещу тези злини са необходими драстични мерки на всички нива - местно, регионално, национално, международно. Но колкото и да са строги, мерките едва ли могат да премахнат проблема. Проблемът е самият човек. Нито образованието, превантивните мерки или дори генното инженерство могат да променят нещата. Има само Един, Който може да променя и освобождава.²⁹

Морални проблеми

Картината не е никак привлекателна!

Разбира се, все още има хора с принципи. Все още има прояви на героизъм и себеотрицание. Все още има примери на себепожертвателна любов.

Не може да се отрече, че тенденцията е към упадък.

Тази тенденция бе доловена още от апостол Павел през 1 в.сл.Хр. в Мала Азия. Той говори за блудство, нечистота и неморалност, идо-

²³ J. Willis, Drug Use and Abuse (1989), p. 10.

²⁴ World Development Forum, volume 7, number 17 (30 September 1989).

²⁵ La Sentinelle (September 1989), p. 10.

²⁶ J. M. Dreschler, „Alcohol: a witness against itself“, Ministry (March 1982), p. 7

²⁷ S. Bachiocchi, Divine Hope for Human Hopelessness (1986), pp. 165-166.

²⁸ B. F. Kinman, „Alcohol and You - Alcohol Abuse and the British Family“, Family Life, vol. 6, number 5, p. 9.

²⁹ Йоан 8:35

лопоклонство, кавги, дух на размирие, завист, изблици на ярост, егоистични амбиции, разногласия, интриги, ревност, пиянски гуляи и оргии.

Поколението на Павел не вършело нещо ново. Във времето на Ной мислите на човека били насочени единствено към материалните и плътските неща.³⁰ Христос предупредил, че малко преди завръщането на „Човешкия Син“ светът ще стигне до моралното равнище от времето на Ной.³¹

Нашият свят, обхванат от сексуална маниакалност, показва колко точно се изпълняват тези думи. Предбрачният и извънбрачният секс е по-скоро нещо широко прието, отколкото критикувано изключение. Юношеската бременност, кръвосмешението, абортите и всякакви по вид сексуални отклонения са част от живота. Макар че СПИН-ът уплаши много хора и ги накара да променят сексуалната си практика, фактите показват, че ефектът е бил кратковременен.

Крайното решение

Не бива да се поддаваме на фаталистичното разбиране, че нещата в този свят не могат да бъдат променени. Можем да направим много, например да помагаме на бедните. „Здраве за всички през 2-хилядната година“ не е толкова утопичен лозунг, колкото мнозина мислят. Бе възможно да се премахне едрата шарка, защо да не бъдат победени и други болести? Масовите протести срещу разполагането на нови оръжия оказаха голям натиск върху политиците. Така че за апатията няма извинение.

Нека обаче внимаваме за фалшивия оптимизъм на движението Ню ейдж. Според неговите последователи човекът може и трябва да направи един съвършен свят.³² Има много хора, които поддържат идеята, че в края на краищата човечеството ще се спаси само. Колкото и добре да звучат, тези думи отразяват фалшив оптимизъм.

Всички опити сами да се спасим си остават жалки и недостатъчни. Нашата основна нужда не е да получим по-добро образование или да променим възгледите си за бъдещето. Проблемът ни е, че след навлиза-

³⁰ Виж Битие 6:5

³¹ Матей 24:37-39

³² Cited in The Gaia Peace Atlas, page 76.

нето на греха в света в самите нас има нещо не наред, нещо, което изисква Божествена намеса.

Водачите на този свят, колкото и привлекателни да изглеждат, никога няма да успеят да създадат нов свят.

Имаме нужда от Един по-велик от човека, Един, Който може да даде крайното решение и да въведе така бленувания нов ред.

Законът на живота

Планетата ни е в криза. Библията обаче дава закона на живота, десетте Божии заповеди, като морални и духовни правила и ръководни принципи за всички жители на Земята.

Библията ни казва какво е грях. Грехът е отклонение от правия път. Апостол Йоан казва: „Всеки, който върши грях, върши и беззаконие, защото грехът е беззаконие“¹.

Десетте заповеди са норма за поведение, предназначена за всички хора и за всички времена. Псалмистът пише за Божиите заповеди: „Всичките Му заповеди са непоколебими, утвърдени са до вечни векове“². Светът има огромна нужда от повторно приемане на тези ценности.

Не заповедите са бреме, а грехът. „Защото ето що е любов към Бога: да пазим Неговите заповеди, а заповедите Му не са тежки“³. Божият закон е даден за наше добро. Според Били Греъм „грехът не се е променил. Десетте заповеди все още са Божието мерило. Чрез тях Бог е начертал линията между доброто и злото... Десетте заповеди не ни правят грешници. Те разкриват факта, че сме грешници“⁴. Още от старозаветни времена принципите на десетте заповеди са били прилагани в различни системи на държавно право.

Първоначалната цел на Божия закон е била да води човека към най-голяма радост от живота. Законът е бил направен за полза на човека. Той е дар на Божията воля. Десетте заповеди са глобална основа на етиката. Записани са в библейската книга „Изход“, 20 гл.

Разглеждайки ги в тяхната последователност, виждаме, че първата заповед води до поклонението пред единствения истински Бог. Втората заповед забранява идолопоклонството. Третата забранява неуместното и подигравателно споменаване на Божието име. Четвъртата призовава за спазване на съботния ден и разкрива истинския Бог като Творец на

¹ Йоаново 3:4

² Псалм 111:7, 8

³ Йоаново 5:3

⁴ Decisions, April, 1989.

небето и земята. Петата заповед изисква от децата да се подчиняват на родителите си, които са определено от Бога средство за предаване на волята Му на следващите поколения. Шестата предпазва живота като нещо свято. Седмата изисква чистота и предпазва брачните отношения. Осмата предпазва собствеността. Деветата забранява лъжата. Десетата отива до корена на човешките взаимоотношения, като забранява пожелаването на всяко нещо, което принадлежи на друг човек.

Бог винаги е желаел последователите Му да спазват Неговите заповеди като отговор на любов за Неговата милост. Целият закон може да бъде резюмиран в една дума: любов!⁵

Многозначителен е фактът, че Исус е бил смятан от Своите сънародници за учител на закона. Дори отправил съвсем ясно предупреждение към последователите Си, които искали да се освободят от закона или да го използват по погрешен начин: „Докле премине небето и земята, ни една йота, ни една точка от закона няма да премине, докато всичко не се сбъдне“⁶.

Посред това голямо объркване, конфликти и бедствия все още можем да чуем Божия глас, който ни показва най-добрия път към сигурността. Необходимо е да отправим поглед към една от класическите човешки морални норми, десетте заповеди.

⁵ Второзаконие 6:5; Матей 22:37-40; Римляни 13:10

⁶ Матей 5:18

Има ли надежда?

Надежда. Всеки живее с надежда. Имаме надежда дори когато не можем да определим съвсем точно за какво се надяваме.

Всъщност за какво се надяваме?

Надеждите на западния юпи¹ са много по-различни от тези на стария номад в Източна Африка. Заобикалящата ни среда, взаимоотношенията, доходите, здравето и възрастта - всичко това влияе на нашите надежди и на разбиранията ни за живота.

Надежда в един безнадежден свят

Голяма безнадеждност е обхванала света. Има няколко причини за нея. Човек може да бъде отчаян от екологичната криза. Друг - от икономическите и политическите развития. Въпреки богатото християнство на Запада повечето хора там нямат цел в живота, нито могат правилно да правят разлика между добро и зло. Светът е объркан не само в материалната, но и в духовната област.

От мрачните прогнози на Маршал Маклуан до оптимизма на Найсбит и Абърдийн - всички те признават наличието на празнота в живота на Западния свят, която не може да бъде запълнена от материалния просперитет.

Симптомите на тази празнота се проявяват преди всичко в най-богатите страни. В богатите страни има много по-голям процент самоубийства, отколкото в бедните. Симптомите се изразяват и в безсмисленото и безпричинно насилие, така обичайно за Европа и Америка, както и в новите видове развлечения.

Причина за празнотата е упованието на хората в материалните, а не в духовните неща. Те са заменили истинската Надежда с обикновени „надежди“. Когато вали, искат слънце. Когато слънцето грее, става прекалено горещо. Ако имат мотопед, искат мотор. Ако имат мотор,

¹ Американска жаргонна дума за млад образован човек, винаги елегантно облечен, правещ бърза кариера в бизнеса - б. пр.

искат кола. Ако имат кола, искат по-хубава. Ако имат по-хубава кола, искат и по-хубава къща. Ако имат по-хубава къща, искат яхта. Но какво става накрая, когато натрупат всичко, което са пожелали? Донесло ли им е това истинско удовлетворение? Запълнена ли е празнотата с материалните притежания? Или може би зеещата бездна остава незапълнена?

Личностните взаимоотношения имат много по-голямо значение от материалните придобивки. Представете си, че можете да изберете едно от следните две условия: усамотен живот в най-прекрасния изпълнен с разкош дом сред природата, или да имате прекрасно семейство и добри приятели, но да сте в съвсем скромнен дом. Здравият разум и Библията ни говорят, че истинската сигурност се крие в отношенията на любов, а не в материалните придобивки. Библията отива още по-далеч. Тя ни казва, че макар добрите взаимоотношения да носят известна степен на щастие, истинската надежда и истинската основа на живота е отношението с Бога. Колкото и странно да звучи, именно в отношенията с Бога се крие истинската надежда за човечеството.

Защо безнадеждност?

Християнският възглед е единственият, който може да даде цялостно обяснение на всяка възможна житейска ситуация. Той ни разкрива защо светът сега е в такова състояние и откъде идват всички социални, политически, икономически и екологични проблеми. Отговорът на Библията? Грехът! Грехът повреди един свят, създаден съвършен. Грехът донесе не само страдания, насилия, болести и смърт, но и егоизма, който се крие във всяка област на живота. Грехът и егоизмът увреждат човешките взаимоотношения, водят до експлоатация, опустошават околната среда и развалят деликатния баланс в природата.

На греха обаче не е било разрешено да унищожи изцяло света. Все още има много красиви неща в живота и в света около нас. Християнският възглед включва всичко привлекателно в него и определя нещата, които хвърлят сянка върху света и носят празнота и безнадеждност. Християнският възглед за живота е логично построен и дава възможност за разрешаване на всички заплахи, връхлитаци върху нашия свят.

Светът е болен от раковата болест на греха. Средствата за масова

информация ни заливат с новини за войни, глад, земетресения и замърсяване. Тези злини не се случват случайно. Те са неизбежните последици от наличието на нещо гнило в самия живот на хората. Грехът не е антика от времето, когато хората не можели да дадат научно обяснение за света. Той е една реалност, с която се сблъскваме при всяка лоша новина, при всяко негативно преживяване. Страданията в света са мощен високоговорител, провъзгласяващ реалността на греха.

Можете да видите всичко това със собствените си очи. Можете да се убедите, че християнският възглед за света е правилен. И тъй като грехът е основното заболяване на света, логично е да заключим, че освобождаването от греха трябва да бъде най-търсеното лекарство. Дори ако последиците от освобождаването от греха не могат да бъдат осъзнати от целия свят, то се предлага на всяка отделна личност. Прощение и спасение се предлагат на всеки мъж, жена и дете, на всеки континент, на всяка държава. Те са достъпни поради живота, смъртта и възкресението на Исус Христос. Само Исус може да даде лекарството за греха.

Библията е пълна с обещания за това, че избавлението на греха може да бъде получено при досега ни с Христос.

„Изличих като гъста мъгла престъпленията ти и като облак греховете ти.“²

„Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот. Понеже Бог не е пратил Сина на света да съди света, но за да бъде светът спасен чрез Него.“³

Бог „ни избави от властта на тъмнината и ни пресели в царството на Своя възлюбен Син. В Него имаме изкуплението си, прощението на греховете“⁴.

„Блажен оня, чието престъпление е простено, чийто грях е покрит.“⁵

² Исаия 44:22

³ Йоан 3:16, 17

⁴ Колосияни 1:13, 14

⁵ Псалм 32:1

Надежда за отделния човек

Тези четири библейски обещания са само пример. В Библията има стотици и може би хиляди такива обещания. Всички те са насочени към отделния човек, макар че в Библията се говори много и за света като цяло. Световните проблеми **ЩЕ БЪДАТ РАЗРЕШЕНИ В БЪДЕЩЕТО**, но точно сега Бог е готов да помогне на всеки човек, който го **ПОМОЛИ** за помощ. Единствената пречка е очевидното нежелание човек да замени своите решения с Божиите решения, своите отговори с Божиите отговори.

Разбира се, вярата в Бога дава надежда му и преобразява живота му, но не го извежда извън света или извън неговите проблеми. Човек, чиито грехове са простени, може да стане жертва на греховете на други хора - инциденти или различни трудности. Има обаче разлика. Той вече не се изправя сам пред трудностите. Във всички беди и затруднения до него има един мощен Придружител.

„... не бой се, защото Аз те изкуших, призовах те по име; Мой си ти. Когато минаваш през водите, с тебе ще бъда. И през реките, те не ще те потопят. Когато ходиш през огъня, ти няма да се изгориш и пламъкът не ще те опали, защото Аз съм Йехова твоят Бог... твоят Спасител.“⁶

Отделната личност може да направи много малко, за да промени света. Въпреки това има свободата да прави избори, които водят до големи промени в личния живот. Възможно най-добрият избор ни е показан в Библията - свобода и мир вместо грях и вина.

Това дава на човека ново чувство за собствено достойнство, ново отношение към ближните, към света като цяло и към смисъла на живота. Личната вяра е жизнена необходимост - необходимост за сегашния живот, защото вярата ни дава обещание за мир, радост и сигурност; необходимост за бъдещия живот, защото обещава вечността.

Принципът на надеждата

Силата на надеждата се основава на вярата в Бога. Това може да бъде илюстрирано чрез две личности, намиращи се в еднакво трудни обстоятелства. Единият е съкрушен от трудностите. Другият може да се изправи на крака поради силата, която получава от Бога.

⁶ Исаия 43:1-3

Промяната, осъществяваща се, когато човек приеме християнството, не е само психологическа. Това не е просто един по-положителен възглед за живота и смъртта. Християнската надежда е нещо много по-всеобхватно. Тя не се основава на чувства, а на Божието слово. Укрепва се чрез необикновените преживявания, които Бог дава на вярващите в Него.

Надежда означава сигурност. Бог е „Канара“, „скала моя, крепост моя и избавител мой... на Когото се надявам“⁷, Канара, на която можем да построим живота си, Канара, на която можем да разчитаме във всички житейски обстоятелства - в болест и нещастие, както и в здраве и в благоденствие. Този вид сигурност е нещо необичайно за съвременния човек. Надеждата в Бога се измества от „надежди“, основаващи се на сигурността от материалните придобивки. Библейската надежда се корени не в какво да е, а в личността на Исус Христос.

Човекът пред прага на вечността

Докъде се простира надеждата в Бога?

Надеждата на светския човек за света се основава на идеята, че колкото по-образовани стават хората, толкова повече възможности ще имат за постепенното изграждане на един по-добър свят. Историята доказва, че тази надежда е напразна. Човекът не се учи от своите грешки. Светът бърза от една криза към друга. Дори човек да получи само леки драскотини в пътя си през живота, в бъдещето го очакват много по-сложни проблеми. Те могат да започнат много преди момента на срещата с най-големия враг, смъртта.

Всеки от нас живее в края на Времето и пред прага на Вечността. Това ще бъде така, докато човекът е смъртен. Неизбежната реалност е: грях, смърт, съд. Великата надежда е: Исус, Изкупителят, Който победи смъртта.

Пол Тилих разказва за поемите на един от свидетелите на Нюрнбергския процес срещу военнопредстъпниците. Той бил евреин, избягал от газовите камери и дълго време живял в гробница в еврейското гробище край Вилнюс. Криел се с други сред мъртвешките кости. В една от поемите си говори за млада жена, която родила син в близката

⁷ Второзаконие 32:4; Псалм 18:2

гробница. 80-годишен гробар помагал в раждането. Когато се чул първият плач на бебето, старецът се помолил: „О, велики Боже, няма най-накрая ни изпрати Месия? Кой друг освен Месия може да се роди в гроб?“

Старият евреин не е познавал новозаветния Спасител Исус Христос, но бил прав. Истинският Месия, истинският Спасител има сила, която се простира чак до гроба. В известен смисъл Христос е роден в гроб. Спасението му обхваща всички аспекти на този живот и отива дори още по-далеч. Празната гробница е единствената истинска надежда, която можем да имаме, когато се изправим лице срещу лице с последния враг, смъртта.

Нито една от световните религии или философии не може да се сравнява с християнството, имащо за основа кръста, гроба и възкресението. Християнската надежда, в истинския смисъл на думата, е вдъхновена от празната гробница, дала на апостолите такава сигурност, че са били готови да преживеят гонения и дори мъченическа смърт.

Надеждата за света

Бъдещето на света по отношение на екология, политика и социални проблеми е съвсем мрачно. „Земята тоже е осквернена под жителите си, защото престъпиха законите...“⁸ Грехът донесе на света нещастията, глада, войните, болестите и смъртта.

В Свещеното писание на всички тези мрачни изгледи е дадено и положително значение. Ускоряването на събитията и увеличаването на бедствията е знак за надежда. Надежда, че краят на греха и страданията приближава и настъпва новата ера на мир.

Това е реализмът на Библията, реализмът на библейския възглед за света. Чрез вяра в Бога всеки може да намери прощение, надежда и сигурност в живота си. Само това би било достатъчно основание да изберем Христос. Но Библията обещава нещо много повече. Тя описва завръщането на Божия Син.

Исус казва: „Да се не смуцава сърцето ви; вие вярвате в Бога, вярвайте и Мене. В дома на Отца Ми има много обиталища; ако не беше така, Аз щях да ви кажа, защото отивам да ви приготвя място.

⁸ Исаия 24:5

И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда и ще ви взема при Себе Си, тъй щото гдето съм Аз, да бъдете вие“⁹.

Именно поради тези обещания Библията нарича Бога „Бог на надеждата“¹⁰. Всеки, който вярва в Христос, е „призован към надежда“¹¹, към надеждата за вечен живот, безсмъртие и по-добър свят.

Емил Брунер е казал, че без надежда за по-добро бъдеще християнската вяра е като стълба, която не води наникъде. Вярата без надежда за времето, когато грехът ще бъде унищожен, пренебрегва всичко записано в Библията за бъдещето.

Солидно основание на човешката надежда

Сложната загадка може да бъде решена, когато човек открие истината за спасение в Исус Христос. Бог не ни оставя безпомощни сред един объркан свят. През вековете милиони християни са получавали сигурността в спасението. То е ставало реалност, преобразяваща живота им. Техните преживявания са доказателство за истинността на библейските обещания. Вестта за спасение е най-добрата вест, която светът може да получи. Тя дава надежда не само за сегашния момент, но и за бъдещето.

⁹ Йоан 14:1-3

¹⁰ Римляни 15:13

¹¹ Ефесяни 4:4

Специална статия 3

Човекът от Назарет

Историческият Исус. Ако бъдещето на света зависи от това, което Исус Христос е направил и все още продължава да прави, необходимо е да знаем повече за Него.

Всички, които са проучвали проблема, са постигнали единодушие. Някога на Земята е живяла една изключителна личност, наречена Исус Христос. Споменат е от римски историци. Тацит е направил кратко описание. Светоний разказва как император Клавдий изгонил евреите от Рим, защото последователите на „Крестос“ постоянно причинявали търкания сред тях.

За съществуването на Исус има и много по-силни доказателства. Плиний Младши писал на Траян за християните. Информирал императора как те прославят в песните си Исус като Бог. След като споменава нещо за Исусовите братя, дава кратко описание на живота и делото на Исус Христос. Друг историк, Йосиф Флавий, представя и други факти.

Несъмнено доказателства има. Исус Христос не е плод на въображението на апостолите. Новият завет има определен исторически фон. В петнадесетото издание на Енциклопедия Британика се прави кратък преглед на историческите документи за Христос извън Новия завет и авторите заключават: „Тези независими източници доказват, че в древността дори противниците на християнството никога не са се съмнявали в съществуването на Исус Христос - факт, неоснователно отхвърлян от няколко автори през 18, 19 и началото на 20 век“¹.

Основният източник на информация

Разбира се, основният източник на информация за Исус са четирите евангелия. Те са писани от хора, познавали Го лично или като Лука, който имал възможност да разговаря със свидетели. За обективния изследовател евангелията са най-важният източник на информация.

¹ Encyclopaedia Britannica, 15th Edition, volume 3, page 145.

Подобно на останалата част от Свещеното писание евангелията сами доказват себе си. Добро начало да прочетем Библията е евангелието от Марко. Марко бил секретар на апостол Петър. Удивително е да открием, че именно в това евангелие Петър е представен в най-лоша светлина! Откровеността на Марко е изключително въздействаща. Събитията са описани с такива подробности, каквито писател не би могъл да измисли.

В четирите евангелия има много подробности, които биха били изключени от една съвременна светска биография. Без да разкрасяват образа на Исус, на много места евангелистите дават примери, че за тях точното предаване на събитията е било много по-важно от създаването на добро впечатление.

Евангелските автори съвсем ясно са записали твърденията на Исус, че е Христос, Месия, Божият Син. Исус е единственият Човек на този свят, твърдял, че е Бог и въпреки това никой от Неговите съвременници не се е съмнявал в разума Му. Нито Конфуций, нито Зороастър, нито Буда, нито Мохамед са твърдели, че са Бог. Имали благоразумие и знаели, че никой не би им повярвал.

С. Луис е прав в изказването си за Исусовите твърдения. Според него те доказват, че Той е бил или луд и лош човек, или Бог. Очевидно никой не е мислел, че Той е луд и лош. Истина е, че някои твърдели, че е просто велик учител. Но какво Го е карало да прави такива изявления? Нямаме избор. Исус е бил или луд, или...

Когато страхливите доскоро ученици са започнали да проповядват добрата вест за Исус, те са имали зад себе си най-силния аргумент, най-поразяващото нагледно доказателство за истинността на своята проповед - празната гробница. Исус от Назарет, казвали те, е изпълнение на месианските пророчества от Стария завет. Той е очакваният Месия, за Когото е имало пророчества от хилядолетия, надеждата на вековете.

Скоро тази малка група от последователи се разраснала. Всеки ден хиляди хора приемали евангелието. Християнството се разпространявало като горски пожар и много свещеници го приели.²

² Деяния 6:7

Празната гробница

Апостолите са проповядвали Христовото възкресение само на неколкостотин метра от празната гробница. Ако тя не е била празна, еврейските водачи само за минути биха могли да опровергават възкресението. Каяфа и останалите свещеници просто биха отишли до гробницата, биха разчупили печатите и биха показали на всички присъстващи тленните останки на погребания. Ако не е имало възкресение, защо калените римски войни внезапно са напуснали поста си и са избягали, въпреки че това е можело да доведе до военен съд и екзекуция? Защо е трябвало да бъдат подкупвани да разкажат една очевидна лъжа, когато най-простото решение би било да ги арестуват, осъдят и обезглавят на място като предупреждение за всеки, който би дръзнал да говори за някакви свръхестествени прояви?

След вестта за възкресението Христовите ученици са били напълно преобразени. Те са били готови да посрещнат дори затвор и мъченическа смърт заради проповедите си за възкресението на Исус Христос. Съществуването на християнската църква е най-голямото доказателство за историческата достоверност на възкресението.

Всеки човек се изправя пред въпроса за възкресението. Наличните доказателства потвърждават, че Исус не е бил обикновен човек. Той е Избавителят от греха, Изкупителят на човечеството, Победителят над света. Неизбежно всеки трябва да вземе някакво решение по отношение на Исус Христос. Решението не може да бъде половинчато. Исус не може да бъде пренебрегнат. От това решение зависи вечният ни живот.

Космически измерения

Библейското описание на Исус има космически измерения, защото се твърди, че Исус е Бог. Сам Исус казва, че е бил на небето преди идването Си на земята и че е съществувал преди Авраам.³ Той се моли да Му бъде дадена славата, която е имал с Отца преди сътворението на света.⁴

³ Йоан 8:53

⁴ Йоан 17:5

Това не е единствената страна от личността на библейския Исус. Колкото повече човек чете Библията, толкова по-велик става Исус в очите му. Писано е, че Той е създал света и живота.⁵ Описан е и като ръководителя на гигантски исторически събития, като например Изхода.⁶

Едно от най-убедителните доказателства за правотата на библейските твърдения за Исус са отделните късчета информация, дадени от старозаветните пророци и псалмисти. Пророкувано е не само мястото на раждането Му, но и много подробности за Неговата дейност, за учениците, за предаването и страданията Му.

Пророк Исаия пише: „Той наистина понесе печалта ни и със скърбите ни се натовари, а ние Го сметохме за ударен, поразен от Бога и наскърбен. Но Той биде наранен поради нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония; на Него дойде наказанието, докарващо нашия мир“⁷. Този текст е давал предварителна представа за Исусовите страдания. В Псалм 22 се говорят неща, които имат връзка с Голготския кръст, като в подробностите се намеква дори за войници, които хвърлят жребий за Исусовите дрехи, докато Той виси на кръста с прободени ръце и нозе.

Библейските писатели са имали твърдата вяра, че Исус е много повече от обикновен човек. Извършените от Него многобройни чудеса сами говорят за себе си. Наистина Библията твърди, че Исус Е Бог. Ако човек размисли по-сериозно, ще види, че това твърдение наистина има смисъл, тъй като единствено Богът Творец може да има силата да изкупи греховете на целия свят.

Човекът от Назарет

Човекът от Назарет не е обикновена личност. На Него Му се покланят, следват Го, обичат Го и Му се молят.⁸ Той изисква всичко или нищо.

В Библията няма неточни неща. Исус е представен като Човек, но не като обикновен човек, а като Бог, станал Човек, за да спаси хората от греха и да им даде свобода от греха и смъртта.

⁵ Йоан 1:3; Ефесяни 3:9; Колосяни 1:16; Евреи 1:2, 10

⁶ 1Коринтяни 10:1-4

⁷ Исаия 53:4, 5

⁸ Деяния 7:59; Йоан 9:38

Библията учи, че Исус не е просто теория, която, ако бъде запаменена, гарантира добра сделка при последния съд. Основният въпрос, засягащ съда и вечната участ, е: Какво ще правиш ТИ с Христос? Какво е ТВОЕТО отношение към Него?

Това е нещо, за което си заслужава да се молим. Връзката с Христос може да ви донесе мир, увереност в прощението и радост. Сам Исус е обещал, че ще ви даде живот, и то изобилен живот.⁹

Най-убедителното доказателство за Божествеността на Исус е животът на милиони хора, които през всички векове са се уповавали на Него и на библейските обещания. Те са се молили: „Господи, ако това е истина, нека стане реалност и в моя живот. По различни начини са получавали увереност и надежда, които сега Бог предлага на ТЕБ и на мен. Били са убедени, че „Бог толкова възлюби света, че даде Своя единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот“¹⁰.

⁹ Йоан 10:10

¹⁰ Йоан 3:16

Единствената надежда за света

Поговорете с хората на улицата за какво се надяват. Какви отговори бихте получили?

„Надявам се да изкарам изпита.“

„Надявам се да си купя нова кола.“

„Надявам се да намеря подходящ брачен партньор.“

„Надеждата ми е, че ще се издигна в службата.“

Колцина биха казали: „Надявам се да живея вечно“? Някои може и да се надяват, мислите си вие. Безсмъртието е може би най-голямата ни мечта. Да живеем безкрайно, без да очакваме, че смъртта, този ужасен враг, ще дойде и ще унищожи всичките ни надежди.

Това е само мечта, казват хората, никой не може да живее вечно. Такава надежда никога не може да се осъществи.

А дали пък не може?

Най-великата истина

Да, най-великата истина, която Исус дава, е уверението, че **МОЖЕМ** да живеем вечно. Учението Му не е само добри идеи и морални сентенции. Той е дошъл, за да покаже изхода. Нещо повече, Той е изходът. Дори ако е само това, което е твърдял, че е - Бог, има възможност казаното от Него да е истина.

Размислете още веднъж за най-великото Исусово обещание. Ако то е вярно, значи е възможно едно фантастично бъдеще! Ако не е вярно, Исус е бил лъжец и всичко е измама.

„Ще дойде отново.“ Кой го е казал? Сам Исус. Кога? Малко преди распятието Си, когато пред Своите приятели е поискал да наблегне на най-важните истини. Това обещание на Исус може да бъде наречено Негово завещание и завет, най-голямата надежда, която би могъл да даде.

След като знаем, че Исус е дошъл да ни спаси и изцели и че Той е най-близкият ни Приятел, какво още ни е необходимо да знаем? **КОГА ЩЕ БЪДЕМ С НЕГО.**

Представете си, че сте на път за дома след дълго отсъствие. Обаждате се на съпругата си, че скоро ще се приберете.

Отговорът е: „О, не се връщай още. Не точно сега. Обади се покъсно. Няма защо да идваш преждевременно...“

Как бихте се почувствали? Обезпокоен. Разтревожен. Ще си помислите, че има нещо не наред в отношенията ви, тъй като отговорът не изразява нетърпеливото очакване на един любещ приятел. Затова не бива да казваме същото на нашия Бог!

Единствените думи на надежда

Защо Исус трябваше да каже на приятелите си, че скоро ще се върне? Защото това бяха единствените думи, които биха им дали надежда за настоящето и сигурност за бъдещето. Помислете си, ако вие бяхте един от тях и бяхте чули думите: „Пак ще дойда и ще ви взема“.¹

Как бихте се почувствали? Уплашен? Застрашен? Или щастлив заради това, че Този, Когото познавате като най-добър Приятел, не се отказва от вас и не ви изоставя, а обещава да се върне!

Защо?

Какво означава всичко това? **ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ ОТНОВО?**

Въпрос към вас: Искрено ли вярвате, че светът може да разреши своите проблеми? Ако мислите, че човечеството може да успее някак си да се справи, просто не сте разбрали истинското положение.

ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ ОТНОВО? За да прекрати всичко това. Да премахне греха и злото и да установи царството Си на правда.

ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ СКОРО? За да разреши създадените от самите нас проблеми, които ние не можем да разрешим. Да обнови Земята, да я преобрази в нова планета, в която царуват мир и хармония.

¹ Йоан 14:3

ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ ОТНОВО?

За да даде зрение на слепите, да изцели сакатите, но преди всичко, за да изпълни всичките Си обещания. Да промени изцяло не само физическия свят, но дори начина ни на мислене!

ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ ОТНОВО?

За да завърши делото, започнато още при сътворението; да разкрие лъжите на дявола, да защити доверието в Себе Си, да защити правдата, да прекрати войната!

ЗАЩО ИСУС ЩЕ ДОЙДЕ ОТНОВО?

Защото обича приятелите Си и иска да бъде с тях завинаги. Тези, които решат да вървят по свой път, са свободни да го направят, макар че резултатът е самоунищожение. Исус идва, за да възнагради всеки според избора, който е направил: да има вечен живот с Него или да бъде оставен в тъмнината на раздялата от Бога, т.е. втората смърт.

Избавление от небето

Алпинист се сгушил в малка ледена пещера високо в шотландската планина Кеъргорм. Загубил се и самотен, безпомощно наблюдавал как слънцето бавно потъва на запад. От време на време го прерязвала влудяваща болка, причинена от счупения крак. Потръпвал от ужас при мисълта за пълната си изолация.

Как е станало всичко това?

Пътуването било добре планирано - той бил опитен алпинист. Заедно с приятелите си взел всички предпазни мерки. Но внезапно ги връхлетяла буря, загубили пътя и...

Инцидент. И двамата му приятели ги няма. Вероятно вече са мъртви. Останал е само той, замръзнал и очакващ нощта на смъртта си. Знае, че няма надежда да види утрото. Никаква надежда.

Вика от болка, от страх и при мисълта за безсмислието на живота. Тъмнината става все по-непрогледна, студът - все по-непоносим и заплашителен.

Внезапно като в просъница чува шум. Грубо пърпорене на хеликоптер. Планинската спасителна служба. Опитва се да вдигне ръка и да помага. Не вижда нищо. Шумът се приближава все повече и повече.

Внезапно от бурята изплува силуетът на човек. Висящ на въже, той се спуска от небето и маха със свободната си ръка. Сред шума се чуват думите му: „Хайде, хвани се за мен“. Раненият с мъка става,

спасителят го хваща, завързва го с въжето и двамата са издърпани в хеликоптера. На сигурност, спасен. На път към болницата и спасението. Избавление от небето!

ТОЧНО ТОВА ОБЕЩАВА БОГ. ЕТО КАКВО ОЗНАЧАВА ЗАВРЪЩАНЕТО НА ИСУС. ЕТО Я ЕДИНСТВЕНАТА НАДЕЖДА ЗА ВСИЧКИ НАС.

Кога?

Кога ще стане всичко това? Изглежда, че никой не знае отговора. Не се знае нито деня, нито годината. Исус каза: „Скоро“.² Той ни познава много по-добре. Кога се пригответе за посетител? Придишния ден. Кога си преговаряте материала за изпит? Малко преди самия изпит. Ако Исус ще дойде на 25-и декември, всички ще започнем да се приготвяме в навечерието на Коледа, А НЕ ПО-РАНО. Ето я една от причините.

Друга причина е, че пришествието е свързано с това, което правим. Кой пита фермера: „На коя дата ще жънеш?“ Знаем, че се жъне, когато пшеницата узрее. Исус казва много ясно: „А когато узрее плодът, начаса изпраща сярпа, защото е настанала жетва“.³

Едно нещо е съвсем сигурно: **ВРЕМЕТО НА ЖЪТВАТА Е СЕГА!**

Само погледнете около себе си с широко отворени духовни очи. Вижте този тъжен стар свят и ми кажете дали всичко е О Кей. Само един шраус би го казал!

Исус е казал нещо съвсем ясно за разпознаването на времената. Една английска пословица гласи: Червеното небе е радост за овчаря вечер и предупреждение сутрин.

В много страни има подобни поговорки. Такива са били използвани и по времето на Исус. Веднъж Той е рекъл: „Когато се свечери, думате: Времето ще бъде хубаво, защото небето се червене; а сутрин: Днес времето ще бъде лошо, защото небето се червене намръщено. Вие знаете да разтълкувате лицето на небето, а знаменията на времената не можете!“⁴

Събудете се, казва Исус. Не се бавете. Бдете, защото никой не знае кога ще стане това. И така: „Внимавайте, бдете и молете се,

² Откровение 12:7, 12

³ Марко 4:29

⁴ Матей 16:2, 3

защото не знаете кога ще настане времето... да не би, като дойде неочаквано, да ви намери заспали“⁵

Исус идва скоро. Но как?

Как?

Сигурно не по начина, който някои очакват. Има хора, вярващи, че Той вече е тук. Според някои Исус идва духовно и може да бъде разпознат с очите на вярата. Други пък казват, че Той идва чрез молитва, чрез общуване с Него или чрез църквата. Има и такива, които твърдят, че всъщност Божият Син идва при смъртта на човека.

Не това е казал самият Исус. Би ли могъл да употреби по-ясни думи? Освен това при Исусовото възнесение ангелите са казали на последователите Му, че Той ще се върне ПО СЪЩИЯ НАЧИН, както си отива.

Тихо? Не! „Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба.“⁶

Незабележимо? Не! Хората „ще видят Човешкия Син идещ на небесните облаци със сила и голяма слава“⁷. „Ето, иде с облаци и ще Го види всяко око.“⁸ „Защото както светкавицата излиза от изток и се вижда дори до запад, така ще бъде пришествието на Човешкия Син.“⁹

Духовно? Не! „Тоя Исус, Който се възнесе от вас на небето, така ще дойде, както Го видяхте да отива на небето.“¹⁰

Възможно ли е да пропуснете това събитие? Немислимо! Завръщането на Исус е събитие, което разтърсва Земята и буквално събужда мъртвите! Как е възможно да го пропуснете? Сам Исус предупреждава да не вярваме на хората, твърдящи, че ще дойде тайно: „Прочее, ако ви кажат: Ето, Той е в пустинята... или: Ето, Той е във вътрешните стаи, не вярвайте“¹¹.

И така, какво точно се случва? Слънцето и луната потъмняват, звездите падат, небето и земята се разтърсват. Катаклизми. Тези, ко-

⁵ Марко 13:33, 36

⁶ 1Солунци 4:16

⁷ Матей 24:30

⁸ Откровение 1:7

⁹ Матей 24:27

¹⁰ Деяния 1:11

¹¹ Матей 24:26

ито не познават любещия Господ, ослепителната слава на завръщането Му ги кара да призовават планините и скалите да паднат върху тях.¹² Но същата тази слава е живот за Неговите приятели. Мъртвите в Христос възкръсват. Живите, променени, биват грабнати заедно с тях във въздуха и остават завинаги с Господа.¹³ Няма никакво тайно грабване или скришно идване. Славно, чудно, удивително събитие, което никой няма да пропусне.

Ето защо за християните второто идване на Исус е блажената надежда.¹⁴ ЕДИНСТВЕНАТА надежда, защото каква надежда може да ни предложи светът?

Избледняващи надежди и мечти

Семейството е прекарало целия ден на плажа. Петгодишният Пол е строил в пясъка язовири, замъци, канали, пътища и мостове.

Колко е щастлив като гледа творбите си. „Виж, татко - казва той гордо, - виж какво съм направил! Нали утре пак ще дойдем...“

И разбира се те идват. Но на плажа няма нищо от голямата пясъчна империя. Приливът е заличил всяка следа. Нито замъци, нито мостове, всичко е изравнено.

Лицето на Пол изразява изненада, объркване, разочарование. „Къде отиде всичко това? Надявах се днес да го направя още по-голямо. Така ми се щеше...“

Идват сълзите, обясненията.

Такива са и нашите човешки надежди. Приличат на пясъчни замъци, които приливът бързо заличава. Надежди за постигане на това или онова, за създаване на нещо трайно, за власт, слава.

Утрото идва и всички тези празни амбиции изчезват от надигналото се море.

Човешките надежди рядко се материализират. Те са като увяхващи цветя, превръщат се в прах и пепел. Без Бога не може да има абсолютно никаква надежда.

А с Бога?

Той е единствената надежда в един свят на безнадеждност.

¹² Лука 23:30; Откровение 6:16

¹³ 1Солунци 4:16, 17; виж 1Коринтяни 15:51-56

¹⁴ Тит 2:13

Второто идване на Христос

Резюме на библейските доказателства

Знамения за второто пришествие

Войни между народите.¹

Глад и епидемии.²

Големи земетресения.³

Увеличаване на нечестията.⁴

Ужасни времена поради това, че хората ще бъдат хулители, непокорни, без самоконтрол, брутални, предатели, груби.⁵

Хората ще следват измамни духове.⁶

Подигравателите ще казват: „Къде е обещаното Му пришествие?“⁷

Ще има голяма скръб.⁸

Човекът на греха (антихристът) застава в Божия храм и мами хората.⁹

Лъжехристи и лъжепророци се явяват и правят големи знамения и чудеса.¹⁰

Премахване на религиозната свобода.¹¹

¹ Матей 24:7; Марко 13:8; Лука 21:9, 10

² Матей 24:7; Марко 13:8; Лука 21:11

³ Матей 24:7; Марко 13:8; Лука 21:11

⁴ Матей 24:12, 37

⁵ 2Тимотей 3:1-4

⁶ 1Тимотей 4:1

⁷ 2Петрово 3:3, 4

⁸ Матей 24:21; Марко 13:24

⁹ 2Солунци 2:3-10

¹⁰ Матей 24:23, 24; Марко 13:22; Лука 21:8; Откровение 13:13, 14; 16:14

Знамения в слънцето, луната и звездите.¹²

Народите ще бъдат уплашени и объркани.¹³

Ще има световно, истинско, библейско движение за евангелизация и реформация.¹⁴

Евангелието ще бъде проповядвано на всичките народи.¹⁵

Начинът, по който Христос ще се завърне

Пришествието ще бъде буквално и видимо.¹⁶

Може да бъде сравнено с ослепителната светлина на светкавицата.¹⁷

Исус ще дойде със сила и голяма слава.¹⁸

Всяко око ще Го види.¹⁹

Небесното войнство Го следва.²⁰

Исус ще дойде със звук от Божия тръба.²¹

Какво се случва при пришествието

Мъртвите в Христос възкръсват първи.²²

Живите вярващи биват преобразени.²³

¹¹ Откровение 13:15-17

¹² Матей 24:29; Марко 13:24, 25; Откровение 6:12, 13

¹³ Лука 21:25

¹⁴ Откровение 14:6-12

¹⁵ Матей 24:14; Марко 13:10

¹⁶ Деяния 1:11

¹⁷ Матей 24:27

¹⁸ Матей 24:30; Марко 13:26; Лука 21:27

¹⁹ Откровение 1:7; Матей 24:30

²⁰ Откровение 19:14

²¹ 1Солунци 4:16

²² 1Солунци 4:16

²³ 1Коринтяни 15:52

Ангелите събират Божиите избрани от четирите краища на Земята.²⁴

Живите и преобразени вярващи биват грабнати заедно с възкресените вярващи в облаците, за да посрещнат Господа във въздуха.²⁵

Нечестивите се молят на планините и скалите да ги скрият от лицето Му.²⁶

Огнено унищожение. Земята остава пуста.²⁷

Исус взема народа Си, за да бъде винаги заедно с него.²⁸

²⁴ Матей 24:31; Марко 13:27

²⁵ 1 Солунци 4:17

²⁶ Откровение 6:16

²⁷ 2 Петрово 3:10

²⁸ Йоан 14:1-3

Специална статия 4

Защо Исус не е дошъл още

От 2000 години всяко поколение християни очаква идването на Исус. Има ли някаква грешка?

Всяко поколение е трябвало да страда поради подигравките на онези, които казват: „Где е обещаното Му пришествие? Защото откак са се поминали бащите ни всичко си стои така, както от началото на създанието“¹. Прави ли са?

Според Библията идването на Господа ще бъде съвсем внезапно, „като крадец през нощта“². В притчата за десетте сватбени придружителки, очакващи идването на младоженеца, Исус дава урок за Своето завръщане. ВСИЧКИ девойки заспали, но пет от тях приготвили лампите си и ги напълнили с масло, а на другите пет маслото свършило. Исус всъщност говори за нагласата на тези, които живеят в очакване на идването Му³.

Очакващите Христовото идване трябва да бъдат „трезвени и будни“⁴. На хората не е дадено да знаят със сигурност кога ще бъде пришествието. Единственото сигурно нещо е, че Той ще дойде. Тази сигурност създава чувство за предстоящо събитие и всяко поколение вярващи трябва да се научи да живее с това чувство. Само в такъв случай християнинът поставя приоритетните въпроси на правилното им място.

Знаменията на времето, които показват колко скорошно е пришествието, са посочени, за да ни дадат увереност и да ни помогнат да останем будни.

Но и в този случай можем да зададем логичния въпрос: „Защо е необходимо да измине толкова дълъг период от време? Защо Исус чака? Възможно ли е аз да направя нещо?“

Отговорът засяга всеки един от нас. В Библията се обяснява, че причина за забавянето е все още недостатъчната готовност на самите

¹ 2 Петрово 3:4

² 1 Солунци 5:2-4; 2 Петрово 3:10; виж също Матей 24:42-44

³ Матей 25:1-13

⁴ 2 Петрово 5:8

вярващи. Не са поставили най-важните неща на първо място. Все още не са достатъчно близо до дадения от самия Христос образец - хора святи, без никакъв недостатък.⁵ Все още нямат „свято живеене и... благочестие“⁶, което Христос очаква от Своите последователи, живеещи непосредствено преди пришествието.

Църквата много често се проваля в опитите си да бъде такава, каквато Господ очаква. Но това не е единствената причина за „забавянето“. Има поне още две причини, които трябва да бъдат разгледани.

Първо, Петър представя една от тях с думите: „Господ не забавя това, което е обещал според както някои смятат бавенето, но заради вас търпи за дълго време; понеже не иска да погинат някои, но всички да дойдат на покаяние“⁷.

Бог желае да спаси колкото се може повече хора. Той вижда, че делото Му все още не е завършено. Исус е казал, че краят ще дойде само когато евангелието на спасението бъде проповядвано за свидетелство на всичките народи⁸. Това изказване само подчертава факта, че Бог няма да затвори вратата преждевременно.

Във вечното Му царство никой не би казал: Не можа ли да почакаш още малко? Защо не опита още веднъж?“ Очевидно е, че ще се стигне до момента, когато ще бъдат произнесени думите: „Направихме каквото можахме. Нека сега затворим тази ужасна страница от човешката история“. Времето за вземане на това решение е скрито във върховната Божия мъдрост.

Второ, не бива да забравяме, че Бог трябва да допусне бунтът да се развие до крайната си фаза. Когато Исус Христос се върне, ще дойде като победител, дал отговор на проблема за бунта на Лукавия, бащата на бунта.

Луцифер е започнал бунта против Бога. В Едемската градина той е успял да въведе злото в сърцата и в живота на хората.⁹ Дяволът е внушил на нашите първи родители мисълта, че Бог не говори истината и че мотивите Му са съмнителни.

Но при идването на Исус лъжите на дявола ще бъдат разкрити окончателно. Той няма да има повече възможности да демонстрира чрез войни, страдания, бедности, болести и смърт какви са последици-

⁵ Ефесяни 5:27

⁶ 2Петрово 3:11

⁷ 2Петрово 3:9

⁸ Матей 24:14

⁹ Битие 3

те от бунта против Бога. Сатана е имал достатъчно време да се дискредитира.

В голямата си мъдрост Бог е знаел, че трябва да даде време и място за проявяването на греха и бунта. При второто идване на Христос Божиите чада, веднъж и завинаги освободени от проклятието на греха, никога повече няма да желаят да му се поддадат. Бунтът ще бъде изцяло компрометиран. Привлекателността му ще изчезне завинаги.

За да бъде постигнато всичко това, е необходимо време и място. Ние живеем точно в това време. Бунтът е отишъл прекалено надалеч, но ще бъде дързост за който и да е човек да предлага кога точно трябва да бъде прекратен. Това е известно единствено на Бога. Затова при възнесението Си от тази земя Исус казва на учениците Си: „Не е за вас да знаете години или времена, които Отец е положил в собствената Си власт.“¹⁰

В окончателния Божий отговор на проблема с греха има много неща, които трябва да бъдат взети под внимание, фактори, намиращи се извън въпроса за личното спасение: За отделния човек то е жизнено важно. Но за вечната сигурност на вселената и на цялото творение, което ще се появи след преминаването на всичко старо¹¹, има и други фактори, които трябва да бъдат взети под внимание. Бог ще се справи не само с последиците от греха, но и с неговите причини.

Колко още трябва да чакаме?

Не знаем. Но Исус ни е казал да бъдем трезвени, да бдим, да се молим, да внимаваме за знаменията на времето, да следим индикаторите, показващи докъде сме стигнали.

¹⁰ Деяния 1:7

¹¹ Откровение 21:1-4

Славният бъдещ свят

„И видях ново небе и нова земя; защото първото небе и първата земя преминаха; и море нямаше вече. Видях и светия град, новия Ерусалим, да слиза из небето от Бога, приготвен като невяста, украсена за мъжа си. И чух силен глас от престола, който казваше: Ето, скинията на Бога е с човечите; Той ще обитава с тях. Те ще бъдат Негови люде и сам Бог, техен Бог, ще бъде с тях.“¹

Новият Ерусалим: свят град, построен от Бога. Окончателно разрешаване дори на блискоизточната криза: Бог живее сред Своя народ. Няма вече жалеене, плач и болка. Няма сълзи и смърт. Няма бомбардировачи, ядрени ракети и танкове. Няма газови маски, бежански лагери, разрушени домове и ранени деца. Няма замърсени океани, изсъхнали кладенци, покрити с петрол морски птици, мъртви риби в отровени води.

Всичко е обновено. Кристално чиста вода от извора на водата на живота се дава на всеки жаден. Дървото на живота дава плодове веднъж на месец. „И листата на дърветата бяха за изцеление на народите. Нищо проклето не ще има вече.“²

Това е последното видение в последната книга от Библията. Представеното в Откровение разрешение на земните проблеми е съвсем радикално. Събитията от последното време изглежда подкрепят достоверността на Йоановото видение. Ако писанията от Откровение и останалата част от Новия завет са верни, а ние сме сигурни, че са верни, това означава, че пред света стои блестящо бъдеще.

Но преди то да стане реалност, според книгата „Откровение“ ще има изключително трудни времена за човечеството.

¹ Откровение 21:1-3.

² Откровение 22:2, 2.

Звереве идват

В предишната глава бе спомената възможността светът да стигне до всеобща диктатура в името на спасението на човечеството. Удивително е да отбележим, че още преди 2000 години Библията е предупредила за такова развитие.

„И видях звяр, който излизаше от морето и имаше десет рога и седем глави; и на роговете му десет корони и на главите му богохулни имена. И звяра, който видях, приличаше на леопард и краката му бяха като крака на мечка, устата му като уста на лъв; и змеят даде нему силата си, престола си и голяма власт.“³

В библейските пророчества звереве са символ на царства, роговете - на царе.⁴

Звярът, видян от Йоан да излиза от морето, прилича на събирателен образ на царствата-зверове, описани в седмата глава от книгата на Даниил. Във видение Даниил вижда как от морето излизат четири големи зверове: първият е като лъв (Вавилон), вторият - като мечка (Мидо-Персия), третият - като леопард (световната елинистична империя на Александър Македонски) и четвъртият - много по-различен от предишните три - ужасен и плашещ (Рим). Според Даниил четвъртото царство - Рим, е управлявано в последната си фаза от „малкия рог“. „... в тоя рог имаше очи като човешки очи и уста, които говореха надменно... Той ще говори думи против Всевишния, ще изтощава светиите на Всевишния...“⁵

Видението на Йоан продължава: „И видях една от главите му като че ли смъртно ранена; но смъртоносната му рана оздравя; и цялата земя учудена отиде след звяра... И даде му се да говори и с устата си горделиво и богохулно; даде му се още власт да действа четиридесет и два месеца. И отвори устата си да изрече хули против Бога, да хули името Му и скинията Му, па и ония, които живеят на небесата. И позволи му се да воюва против светиите и да ги победи; и даде му се власт над всяко племе и люде, език и народ“⁶.

Когато Йоан е получил това видение, римската империя е била на върха на мощта си. Заточен на остров Патмос, той е преживял преследване от тази империя. Излизащият от морето звяр несъмнено е

³ Откровение 13:1, 2.

⁴ Даниил 7:17, 23; 8:20-22; Откровение 17:12.

⁵ Даниил 7:8, 19-22, 24-26.

⁶ Откровение 13:3-7.

напомнил на Йоан за четвъртия страшен звяр от видението на Даниил. Той едва ли се е съмнявал, че това е символ на Рим. Йоан не е доживял да види падането на Римската империя. Не е знаел нищо за новата сила, която щеше да я измести.

„И видях друг звяр, който възлизаше от земята; и имаше два рога прилични на агнешки, а говореше като змей. Той упражняваше всичката власт на първия звяр в неговото присъствие и принуди земята и живеещите на нея да се поклонят на първия звяр, чиято смъртоносна рана бе оздравяла.“⁷

Вторият звяр оказва влияние по целия свят. На външен вид той е християнски, а всъщност води християнството до отстъпничество. От пророчеството се разбира, че става въпрос за световно религиозно явление, характеризиращо се с вършене на чудеса и отдаване на почит на звяра, възстановяващ се от смъртоносната рана.

„И мамеше живеещите на земята чрез знаменията, които му беше позволено да извърши пред звяра, като казваше на живеещите на земята да направят образ на звяра, който беше ранен от сабята и оздравя.“⁸

Установяването на образ на звяра е една от последните стъпки целият свят да бъде доведен до поклонение пред антихриста. За звяра е нещо обичайно да прилага сила, с други думи, да разчита на помощта на държавните власти за въвеждане на религиозни закони.

Апокалиптичната картина за световна диктатура подсказва, че принципите на религиозната свобода ще бъдат изоставени. Това не изглежда много вероятно сега, но както бе казано по-рано, за много кратко време, изправени пред някаква опасност, правителствата могат да намерят основание за драстично ограничаване на човешките права и свободи. Може би сме по-близо до диктатура, отколкото си представяме. Виденията от библейската книга „Откровение“ показват съвсем ясно, че светът се движи в тази посока.

„И позволи му се да даде дишане на звяровия образ, така щото звяровият образ да продума; също и да направи да бъдат избити ония, които не се поклонят на звяровия образ.“⁹

Историята се повтаря! На приятелите на Даниил в древния Вавилон бе наредено да се поклонят пред един образ в полето Дура. Кни-

⁷ Откровение 13:11, 12.

⁸ Откровение 13:14.

⁹ Откровение 13:15.

гата „Откровение“ посочва, че това ще бъде повторено във времето на съвременния „Вавилон“. Образът е различен, системата е по-изтънчена, но много по-заблуждаваща. Принципът е същият: човешки заповеди налагат на хората да нарушават Божиите заповеди - вместо да се поклонят на Бога, да се поклонят на звяра и на неговия образ.

Вест на предупреждение за всички народи

Бог не е оставил човечеството без предупреждение. Със символически език е представено как последната Божия предупредителна вест се разгласява от три летящи ангели.

„И видях друг ангел, че летеше посред небето, който имаше вечното благовестие, за да прогласява на обитаващите по земята и на всеки народ и племе, език и люде. И каза със силен глас: Бойте се от Бога и въздайте Нему слава, защото настана часът, когато Той ще съди; и поклонете се на Този, Който е направил небето и земята, морето и водните извори.

И един друг ангел, втори, следваше изподире и казваше: Падна, падна великият Вавилон, който напои всичките народи от виното на своето разпалено блудстване.

И друг, трети ангел, вървеше подир тях и казваше със силен глас: Ако някой се поклони на звяра и на неговия образ и приеме белег на челото си или на ръката си, той ще и да пие от виното на Божия гняв, което е приготвено чисто в чашата на гнева Му.“¹⁰

Според евангелието човек се оправдава чрез вяра. Това означава в съда човек да бъде обявен за невинен. Евангелието е тясно свързано и със съда. В небесния съд Христос е защитник на вярващите в Него.

Първата ангелска вест призовава хората да се поклонят на Бога като на Творец. Последната битка е съсредоточена около въпроса: кому се покланяме.

Втората ангелска вест провъзгласява падането на Вавилон - град, който някога е бил верен, но се е превърнал в блудница.¹¹ Съвременният „Вавилон“ е паднал, защото се е отказал от Библията и от чистото евангелие на Исус Христос и се е съюзил със силите на антихриста.

¹⁰ Откровение 14:6-10.

¹¹ Исаия 1:21.

Третият ангел предупреждава срещу поклонението пред звяра и образа му. Това е последното и най-сериозно предупреждение, което е същевременно и ултиматум. Окончателният избор: между поклонението пред Бога и поклонението пред звяра, между „Божия печат“ и „белега на звяра“.

Едно движение в края на човешката история, предсказано и описано в книгата „Откровение“, провъзгласява Божията пророческа вест. В Откровение е писано, че ще дойде време, когато човечеството ще бъде принудено да направи избор между „белега на звяра“ и „Божия печат“. Едно от основните предназначения на книгата „Откровение“ е да подготви човечеството за вземане на това решение.

„И видях, и ето, бял облак и на облака седеше един, който приличаше на Човешкия Син, имайки на главата си златна корона и в ръката си остър сърп.“¹² Когато вечното благовестие (символизирано от трите ангели) бъде представено на света, тогава Христос ще се върне със сила и голяма слава.

Времето минава. Евангелието все още се проповядва. Когато последните седем язви паднат над света, времето на милостта ще е завършило и Божият гняв ще започне да се изсипва над Земята.

Кулминацията

Кулминацията Армагедон (виж специалната статия за последните язви) - земните царе с армиите си, събрани да воюват срещу Христос и Неговата армия - е описана в книгата „Откровение“.

„След това видях небето отворено и ето, бял кон и Оня, Който яздеше на него, се наричаше Верен и Истинен и съди, и воюва праведно... И небесните войски, облечени в бял и чист висон, следваха подир Него на бели коне... И на дрехата и на бедрото Му имаше написано име: **Цар на царете и Господ на господарите...** И видях звяра и земните царе и войските им събрани да воюват против яздейция на коня и против Неговото войнство.“¹³

Тук второто пришествие е изобразено като бойно поле. Събрали са се земните царе „за войната във великия ден на всемогъщия Бог“¹⁴. Но в Откровение не се дава описание на самата битка. Всъщност вече

¹² Откровение 14:14.

¹³ Откровение 19:11-19.

¹⁴ Откровение 16:14.

е прекалено късно за каквато и да е битка. „Звярът“ и „лъжепророкът“ (символи за измамни организации) биват хвърлени в „огненото езеро“.

Видението за второто идване на Христос е съсредоточено върху един негов аспект: Христовата победа над силите на тъмнината. Описана е съдбата на Божия народ, последователите на Христос: те триумфират заедно с Него.¹⁵

Представена ни е една изключителна картина на великия ден. Божият народ е събран от изток и запад, от север и юг. Това е ден на щастливо събиране на хората; милиони хора се срещат и остават завинаги със своите обични. Това е денят, очакван от толкова хилядолетия; изкупените от Господа влизат в Сион с песни и вечна радост.¹⁶

Последният съд

„След това видях един голям бял престол и Онзи, Който седеше на него, от Чието лице побягнаха земята и небето, че не се намери място за тях. Видях и мъртвите големи и малки, стоящи пред престола; и едни книги се разгънаха, разгъна се и друга книга, която е книгата на живота; и мъртвите бидоха съдени според делата си по написаното в книгите.“¹⁷

Видението за последния съд показва, че нищо не е оставено на произвола. Бог се погрижва да възтържествува справедливостта. Книгите се отварят; нищо не остава скрито. Бог разполага с такава „компютърна система“, в сравнение с която човешките изобретения приличат на детски играчки. Никой не е забравен. Всички факти са взети под внимание.

Небесният огън превръща цялата земя в горящо езеро. Това е наречено втората смърт. „И смъртта и адът“¹⁸ бидоха хвърлени в огненото езеро. Това е втората смърт. И ако някой не се намери записан в книгата на живота, той биде хвърлен в огненото езеро.“¹⁹ От втората смърт няма възкресение. Унищожението е цялостно и окончателно. Вечният живот е само за онези, чиито имена са в книгата на живота. Всички останали ги връхлита вечна смърт.

Заплатата на греха? Смърт! Божият дар за приелите Неговото

¹⁴ Откровение 16:14.

¹⁵ Откровение 17:14.

¹⁶ Исаия 51:11.

¹⁷ Откровение 20:14, 15.

¹⁸ Гръцки „хадес“ - място на мъртвите, гроб - б.р.

¹⁹ Откровение 20:14, 15.

спасение? Вечен живот! Вечната ни участ се определя от нашия отговор на Божиата милостива покана. Ако я приемем, имената ни се записват в книгата на живота и няма от какво да се страхуваме в деня на съда.

Бъдещето

„И Седящият на престола рече: Ето, подновявам всичко.“²⁰ Това означава осъществяване на първоначалния Божи план. Новият Ерусалим, Божието обиталище слиза на новосъздадената земя сред изкупеното човечество. Сам Бог ще живее с тези, които е изкупил!

„След това ангелът ми показва река с вода на живот, бистра като кристал, която извираше от престола на Бога и на Агнето.“²¹

Спасителният план е завършен. Бог обитава с човека. Красотата и великолепието около Божия трон надминават тези на първоначалния рай.

„Нищо проклето не ще има вече; и престолът на Бога и на Агнето ще бъде в него и Неговите слуги ще Му служат. Те ще гледат лицето Му; и Неговото име ще бъде на челата им. Нощ не ще има вече; и не ще имат нужда от светене на светило или от слънчева светлина, защото Господ Бог ги осветява. И те ще царуват до вечни векове.“²²

Представените в Библията и най-вече в книгата „Откровение“ видения за възврътния рай и обновената от Бога земя са вдъхновили и съвременни религиозни писатели да опишат неговата красота с думи, които ни помагат да разберем по-ясно естеството на бъдещия свят.

Едно от най-впечатляващите и задълбочени описания, основаващи се на Библията, са направени от Елън Уайт, най-издаваната и прежеждана авторка на християнска литература. Книгата ѝ „Великата борба“ завършва с пророческо описание на пресътворения от Бога свят: „Там безсмъртни умове ще съзерцават с никога непреставащо възхищение чудесата на творческата сила, тайните на изкупителната любов. Няма да има лукав, жесток неприятел, който да изкушава хората да забравят Бога. Всяка дарба ще бъде развита, способностите ще се

²⁰ Откровение 21:5.

²¹ Откровение 22:1.

²² Откровение 22:3-5.

увеличават. Постиженията на знанието няма да уморяват ума, нито ще изтощават силите. Ще се провеждат най-големите начинания, ще се осъществяват най-възвишените стремежи, ще се постигат най-висшите амбиции. И все пак, постоянно ще възникват все нови и нови височини за изкачване, ще се явяват все нови и нови чудеса за възхищение, нови истини за разбиране, нови предмети, които да развиват все повече и повече възможностите на ума, душата и тялото.

Всички съкровища на вселената ще бъдат открити за изучаване от Божиите изкупени. Освободени от връзките на смъртта, чрез неуморно летене те достигат до далечни светове, изпълвали се със скръб при гледката на човешкото нещастие и избухвали в радостни песни при вестта за една спасена душа... С непомрачен поглед ще гледат славата на творението - как всички слънца, звезди и системи кръжат в определения им ред около трона на Божеството...

„И всяко създание, което е на небето, на земята и под земята, и по морето, и всичко, що има в тях, чух да казват: На Този, Който седи на престола, и на Агнето да бъде благословение и почит, слава и господство до вечни векове.“²³

Великата борба е свършена. Няма повече грях и грешници. Цялата вселена е чиста. Необятното творение бие в един пулс на хармония и радост. От Този, Който е сътворил всичко, се излъчва живот, светлина и радост по всички царства на безбрежното пространство. От най-мъничкия атом до най-големия свят, всички неща, одушевени или неодушевени, в непомрачена красота и свършена радост заявяват: БОГ Е ЛЮБОВ.²⁴

Поканата на Царя на царете

„И Духът и невестата казват: Дойди. И който чуе, нека рече: Дойди. И който е жаден, нека дойде. Който иска, нека вземе даром водата на живота...“

Оня, Който свидетелства за това, казва: Наистина ида скоро.“²⁵

²³ Откровение 5:13

²⁴ Ellen White, The Great Controversy, pp. 676-678.

Това са последните Исусови думи, цитирани в Библията. Всеки, който обича Исус и очаква завръщането Му, отговаря: „Амин! Дойди, господи Исусе“.²⁶

Поканата „дойди“ е отправена към всички. Спасението и вечният живот са дар от Бога. Той ги дава на онези, които ще дойдат при Исус. Затова и апелът от края на Библията е подходящ и за края на тази книга: „Дойди!“ Не отхвърляй Исусовата покана! Той те поканва да станеш част от новия свят след 2-хилядната година и да получиш вечния живот.

²⁵ Откровение 22:17, 20

²⁶ Откровение 22:20

Специална статия 5

Святият град Ерусалим

Днешният Ерусалим е свят град за три религии - християнство, юдаизъм и ислям. Проблемът за принадлежността на града е доста деликатен.

Еврейската държава Израел съществува от 1948 г. Някои християни вярват, че тя е изпълнение на библейските пророчества за славното бъдеще на Божия народ.

От друга страна, има милиони християни, които, изучавайки Библията, са стигнали до заключение, че това тълкуване е подвеждащо, тъй като не се взема предвид новозаветното учение за Божия народ и за истинското Авраамово потомство.¹ Те са убедени, че вместо на земния Ерусалим, трябва да се обръща по-голямо внимание на небесния, за който апостол Павел пише: „А горният Ерусалим е свободен, който е на всички майка“.²

В писмото до евреите се подчертава, че дори старозаветните вярващи са очаквали небесната родина и града, чийто строител е Бог.³ В същото писмо се напомня, че християните ще отидат „до хълма Сион, до града на живия Бог, небесния Ерусалим“.⁴ Унищожаването на земния Ерусалим в 70 г. сл. Хр. в изпълнение на Исусовото пророчество⁵ е накарало вярващите да гледат към небесния Ерусалим: „Защото тук нямаме постоянен град, но търсим бъдещия“.⁶

От книгата „Откровение“ е съвсем ясно, че святият град на бъдещия свят ще бъде новият Ерусалим, слезъл от небето. Нито един от градовете в днешния свят не е свят в библейското значение на тази дума.

¹ Виж Римляни 4:13, 16, 17; 9:6-8; 11:1-7; Ефесяни 2:19; 3:6; 1Петрово 2:9, 10; Галатяни 3:7, 8, 28, 29; Матей 21:33-43; Евреи 11:8-10, 13-16

² Галатяни 4:26

³ Евреи 11:16

⁴ Евреи 12:22

⁵ Лука 21:5, 6, 20-24

⁶ Евреи 13:14

Последните язви

Според Библията светът ще преживее изключително трудно време преди второто идване на Христос. В книгата „Откровение“ се говори за седемте последни язви, които са Божие наказание за „губителите на земята“.¹ Тези язви са причинени от изливането на „седемте чаши на Божия гняв“.²

Първата чаша на гнева причинява рани по хората, които имат белега на звяра и се покланят на образа му. Не е дадено по-подробно описание. Каквото и да е медицинското название на болестта, тя е неизлечима. Засегнати са хората, които не са се вслушали в изпратената от Бога предупредителна вест.³

Втората и третата чаша превръщат морето, реките и водните извори в кръв. Замърсяване на околната среда в мащаб, непознат до този момент.

След изливането на четвъртата чаша на слънцето „се позволи да гори човечите с огън“.⁴ Природният свят излиза извън своя баланс.

„Петият ангел изля чашата си върху престола на звяра; и царството му потъмня...“⁵ Звярът е получил трона си от змея⁶, а царството му включва всеки народ, всички земни жители, които му се покланят⁷.

Шестата язва е логично продължение на петата: „Шестият ангел изля чашата си върху голямата река Ефрат; и пресъхна водата ѝ, за да се приготви пътят на царете, които идат от изток. И видях да излизат от устата на змея и от устата на звяра и от устата на лъжепророка три нечисти духове, прилични на жаби; защото те са бесовски духове, които, като вършат знамения, отиват при царете на цялата вселена да ги събират за войната във великия ден на всемогъщия Бог... И събраха ги на мястото, което по еврейски се нарича Армагедон“.⁸

¹ Откровение 11:18

² Откровение 16:1

³ Откровение 14:6-12

⁴ Откровение 16:8

⁵ Откровение 16:10

⁶ Откровение 13:2

⁷ Откровение 13:7, 8

⁸ Откровение 16:12-14, 16

Река Ефрат е реката на великия Вавилон. От историята знаем как е станало падането на вавилонската империя. Източните царе Кир и Дарий отклонили руслото на река Ефрат и под прикритието на нощта войниците им навлезли в града по сухото корито.

В книгата „Откровение“ Вавилон е символ на смесицата от всички фалшиви религии. Неговите води са народи и множества⁹, които го подкрепят и поддържат живота му. Пресъхването на водата означава прекратяване на поддръжката.

Силата, противопоставяща се на Бога, ще се опита с помощта на демонски чудеса да събере земните царе в защита на Вавилон, но напразно. Последната язва - падането на Вавилон и на световните градове - е непосредствено преди второто идване на Христос, описано в 19 гл. на „Откровение“.

Как можем да избегнем язвите? Библията казва съвсем ясно, че те се изливат само на „ония човеци, които носеха белега на звяра и които се покланяха на неговия образ“¹⁰, т.е. на хората, проливали кръвта на Божиите люде¹¹ и отказали да се покаят и да прославят Бога.¹² Затова Бог призовава народа Си да изостави греховете на света: „Излезте от нея, люде Мои, за да не участвате в греховете ѝ и да не споделяте язвите ѝ“.¹³

На онези, които имат вяра в Бога и се упоават на Него, Библията дава следното обещание: „Понеже ти си казал: Господ е прибежище мое; и си направил Всевишния обиталището си, затова няма да те сполети никакво зло, нито ще се приближи язва до шатъра ти“.¹⁴

⁹ Откровение 17:15

¹⁰ Откровение 16:2

¹¹ Откровение 16:6

¹² Откровение 16:9, 10

¹³ Откровение 18:4

¹⁴ Псалм 91:9, 10

Видение за новия свят

(Библейски текстове)

„Понеже, ето, създавам ново небе и нова земя; и предишните неща няма да се спомнят, нито ще дойдат на ум. Но вие веселете се и радвайте се винаги в онова, което създавам; защото, ето, създавам Ерусалим за радост и людете му за веселие.“¹

„И видях ново небе и нова земя; защото първото небе и първата земя преминаха и море нямаше вече. Видях и светия град, новия Ерусалим, да слиза из небето от Бога, приготвен като невеста, украсена за мъжа си. И чух силен глас от престола, който казваше: Ето, скиинята на Бога е с човеците; Той ще обитава с тях. Те ще бъдат Негови люде и сам Бог, техен Бог, ще бъде с тях. Той ще обърше всяка сълза от очите им и смърт не ще има вече; нито ще има вече жалеене, ни плач, ни болка; първото премина.

И Седящият на престола рече: Ето, подновявам всичко. И каза: Напиши, защото тия думи са верни и истинни. И рече ми: Сбъднаха се. Аз съм Алфа и Омега, началото и краят. На жадния ще дам даром от извора на водата на живота. Който побеждава, ще наследи тия неща; Аз ще му бъда Бог и той ще Ми бъде син.“²

„И отведе ме чрез Духа на една голяма и висока планина, и показа ми светия град, Ерусалим, който слизаше от небето от Бога. И имаше Божествена слава, като светеше, както свети някой много скъпоценен камък, като яспис, прозрачен като кристал.“³

„Стената му беше съградена от яспис, а самият град от чисто злато, подобно на чисто стъкло. Основните камъни на градските стени бяха украсени с всякакви скъпоценни камъни... И дванадесетте порти бяха дванадесет бисера; всяка порта бе от един бисер; и улицата на града беше от чисто злато, прозрачно като стъкло.

¹ Исаия 65:17, 18

² Откровение 21:1-7

³ Откровение 21:10, 11

И храм не видях в него, защото неговият храм е Господ Бог Всемогъщият и Агнето. И градът нямаше нужда от слънце, нито от луна да го осветява, защото Божията слава го осветяваше и неговото светило е Агнето. И народите ще ходят по неговата светлина; земните царе ще донасят в него своите славни неща. Портите му не ще се затварят денем, а нощ не ще има там; па и народите ще донасят в него славните си и ценни неща.“⁴

„След това ангелът ми показа река с вода на живот, бистра като кристал, която извираше от престола на Бога и на Агнето и течеше всред улицата му. И от двете страни на реката имаше дърво на живот, което раждаше плод дванадесет пъти, като даваше плод всеки месец; и листата на дърветата бяха за изцеление на народите. Нищо проклето не ще има вече; и престолът на Бога и на Агнето ще бъде в него и Неговите слуги ще Му служат. Те ще гледат лицето Му; и Неговото име ще бъде на челата им. Нощ не ще има вече; и не ще имат нужда от светене на светило или от слънчева светлина, защото Господ Бог ги осветява. И те ще царуват до вечни векове.“⁵

⁴ Откровение 21:18, 19, 21-26

⁵ Откровение 22:1-5